

XV. KERÜLET

RÁKOSPALOTA • PESTÚJHELY • ÚJPALOTA

XV. KERÜLETI IFJÚSÁG, 2025

Az eredmények bemutatása :2025. november

Vezető kutatók: Bauer Béla PhD; Déri András PhD

Kutatók: Sövegjártó Virág; Turda Luca

A kutatócsoport további tagjai: Krasznai Lilla; Tóth Szabolcs; Veres Dóra

Szakmai lektor: Dr. Habil Szabó Andrea PhD

Előzmények: 2016

• Kvantitatív fázis

- Két kerületi nagyrendezvény (N=300)
  - Május: N=150
  - Augusztus: N=150
  - Összes értékelhető kérdőív: N=235
- Kerületi lakosság (véletlen séta [továbbiakban sétálók])
  - Megkérdezettek száma: N=150
  - Értékelhető kérdőív: N=134
- Kerületben tanulók
  - Megkérdezettek száma: N=110
  - Értékelhető kérdőív: N=82

• Kvalitatív fázis

- Négy fókuszcsoportos beszélgetés 2016 októberben:
  - Két középiskolás csoport (résztevők száma 6-6 fő)
  - Egy szülői csoport (résztevők száma 6 fő)
  - Egy szakértői csoport (résztevők száma 4 fő)

ÉRTELMEZÉSI KERETEK

- Helyi (kerületi) ifjúságkutatás (Ötv.: *ifjúsági feladatok ellátása*)
- Cél: **kerületi ifjúsági stratégia** készítésének kutatással történő **megalapozása**
- Nem reprezentatív, de **főbb irányok, tendenciák azonosítására alkalmas**
  - Fő korlát: az állami fenntartású iskolákat nem sikerült bevonni a kutatásba
  - Fő erény: vegyes módszertan → mélyebb, megalapozottabb eredmények
- A kutatásban **szociológus és közösségsszervező hallgatók gyakornokként** részt vettek
- **Főbb vizsgált területek:**
  - Kerületi identitás, kötődés a városrész(ek)hez
  - Szabadidős szokások, a XV. kerület, helye és szerepe a szabadidő eltöltésében
  - Digitális eszközök használata
  - Kerületi intézmények megítélése
  - Részvétel a kerületi közéletben
  - Problématérkép a fiatalok értékei mentén
  - Mentális egészség, iskolai- és online zaklatás [bullying]

A KUTATÁS MÓDSZERTANA

- Vegyes módszertan → jobb megbízhatóság és érvényesség
- A projektcsapatban fontos szerepet kaptak olyan fiatal kutatók és gyakornokok (ifjúsági munkás és szociológushallgatók), akik a **vizsgált korosztállyal foglalkoznak, és maguk is ahhoz tartoznak**
- A **módszerek tesztelése**, validálása **próbakérdésekkel**
  - Rugalmas teszt kérdőívvezés
  - Pilot-fókuszcsoporthoz
- Kutatásetikai elvek és GDPR szabályok betartása, önkéntes részvétel

A KUTATÁS MÓDSZERTANA

- Fókuszcsoporthok
  - 2 csoport szakemberekkel
    1. 2025. március 19. (online): **célcsoport: ifjúsági munkások** vagy olyan jellegű tevékenységet végzők (6 fő, nők)
    2. 2025. április 9. (offline): **célcsoport: a fiatalokkal nem (elsősorban) ifjúsági munkát végzők** (6 fő, nők)
  - 6 csoport fiatalokkal

A KUTATÁS MÓDSZERTANA: SZAKÉRTŐI CSOPORTOK

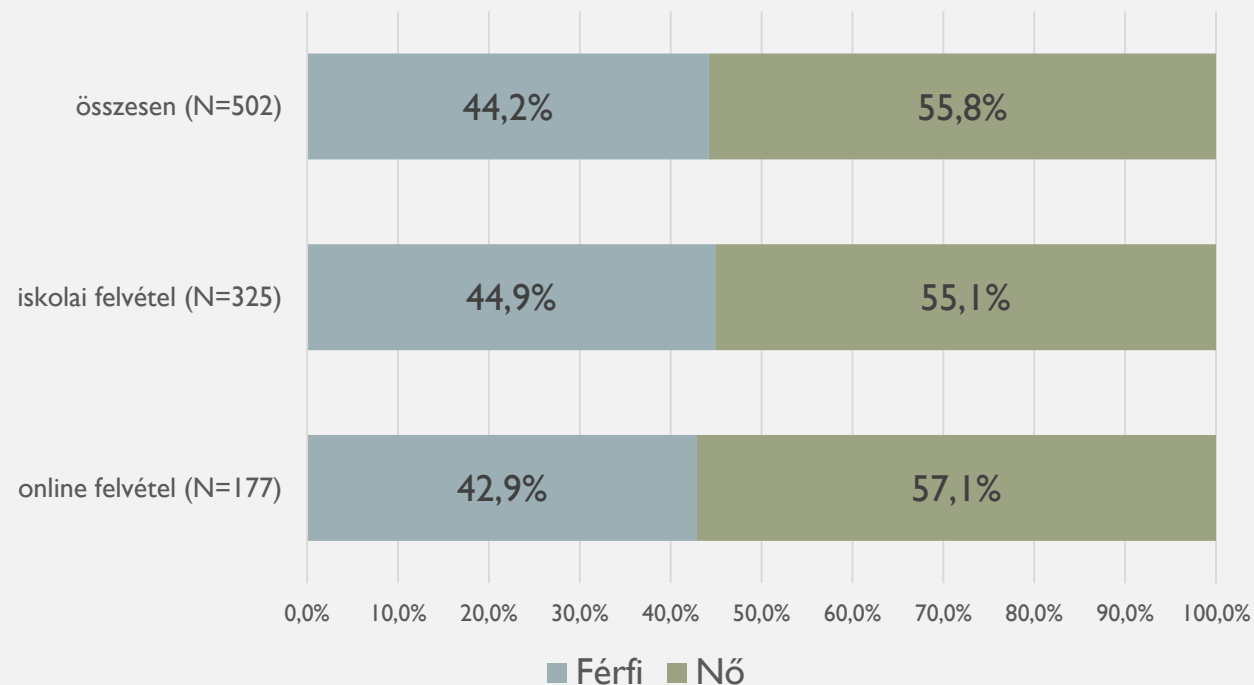
- Két szakértői csoport a kerületben dolgozó szakemberek részvételével, amely a következő területekről rendelkeznek tapasztalattal:
  - Bűnmegelőzés, ifjúságvédelem, ifjúsági tér, ifjúsági részvétel, addiktológia, Család- és gyermekjóléti szolgáltatás, Középiskolai tanár, pedagógiai szociális segítő, iskolapszichológus
  - Iskolai bűnmegelőzés, drogprevenció, hátrányos helyzetű fiatalok, közösségi munka, közösségi tér működtetése, kulturális programok, érdekképviselő, érzékenyítés, prevenció, fiatalkori szenvedélybetegségek, alacsony küszöbű ellátás, segítő kapcsolat, családgondozás, egészségnevelés, szűrővizsgálatok, iskolai jelenlét, önismereti csoport, fiatalok támogatása, diákönkormányzat, iskolai közösségépítés, prevenció.
- **Szakmai tapasztalat: 2-40 év között**

A KUTATÁS MÓDSZERTANA

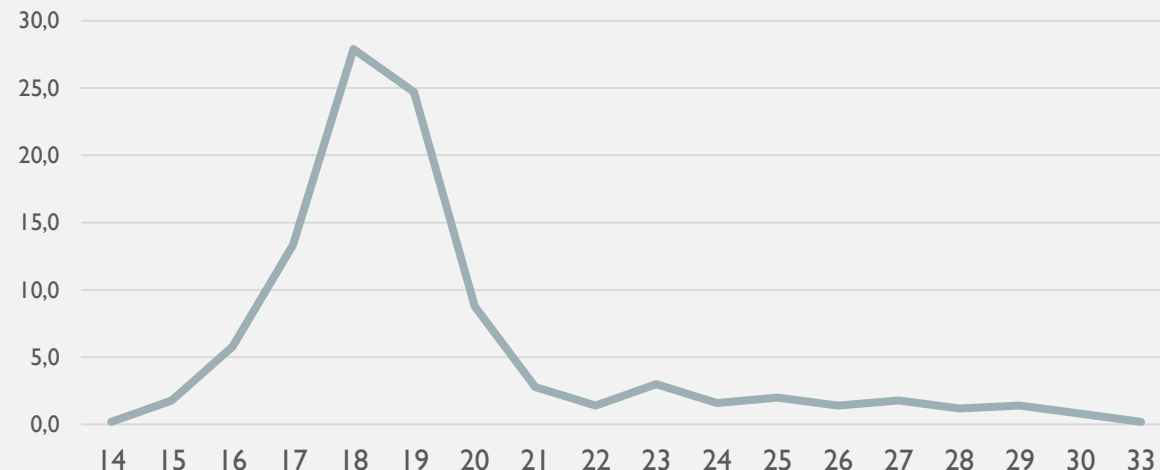
- **Kérdőíves adatfelvétel:**
  - 1. iskolai adatfelvételek: **325** értékelhető válasz
  - 2. online kitöltések: **177** értékelhető válasz

A KÉRDŐÍV KITÖLTŐINEK JELLEMZŐI

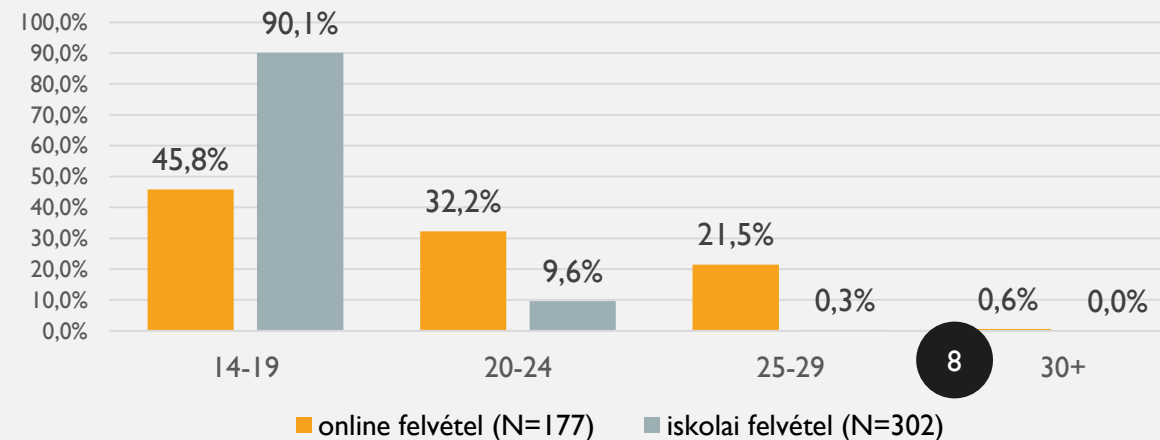
Nemek szerinti megoszlás, %

Életkor szerinti megoszlás, %

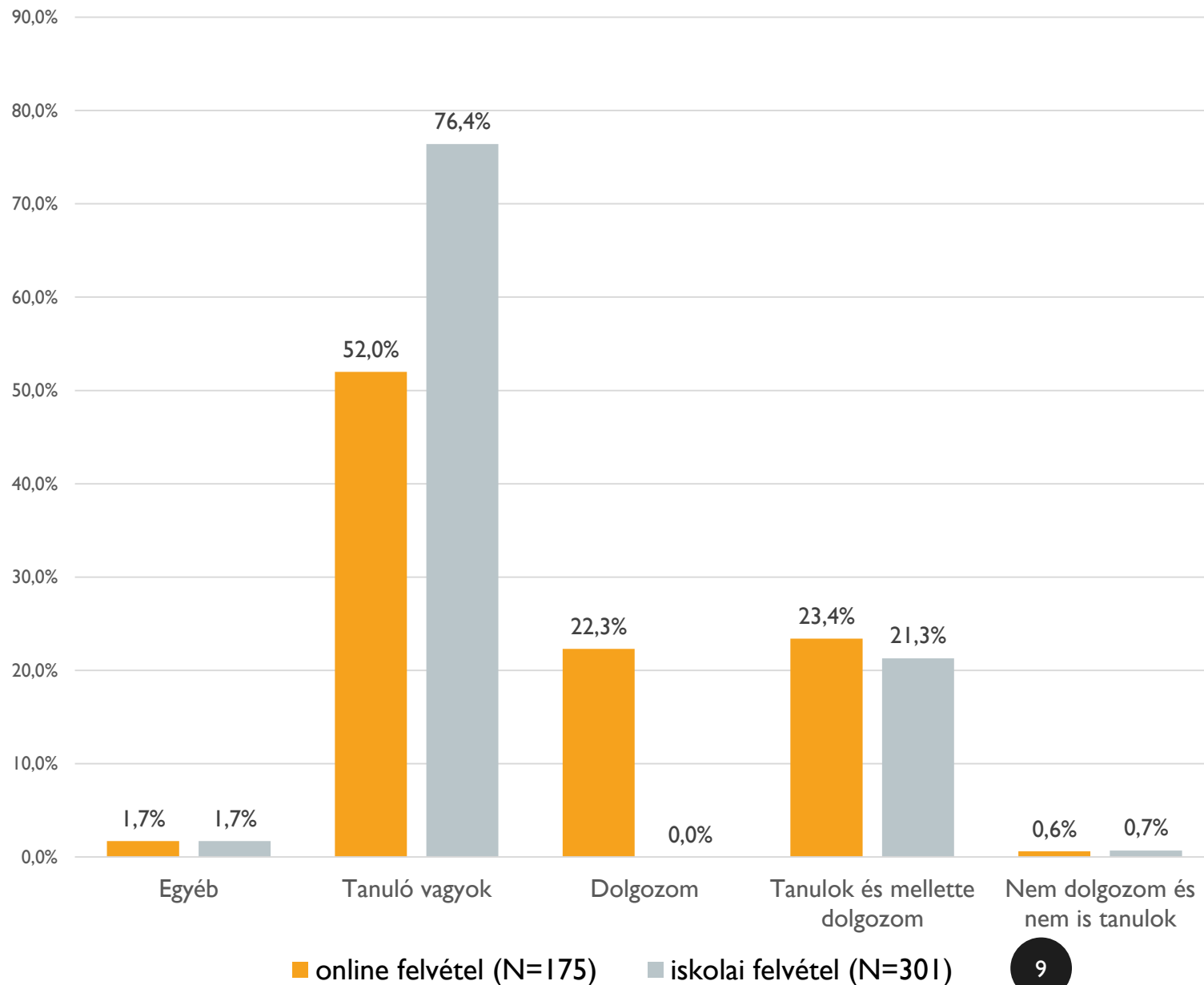
Életkori csoportok szerinti megoszlás az adatfelvétel módja szerint

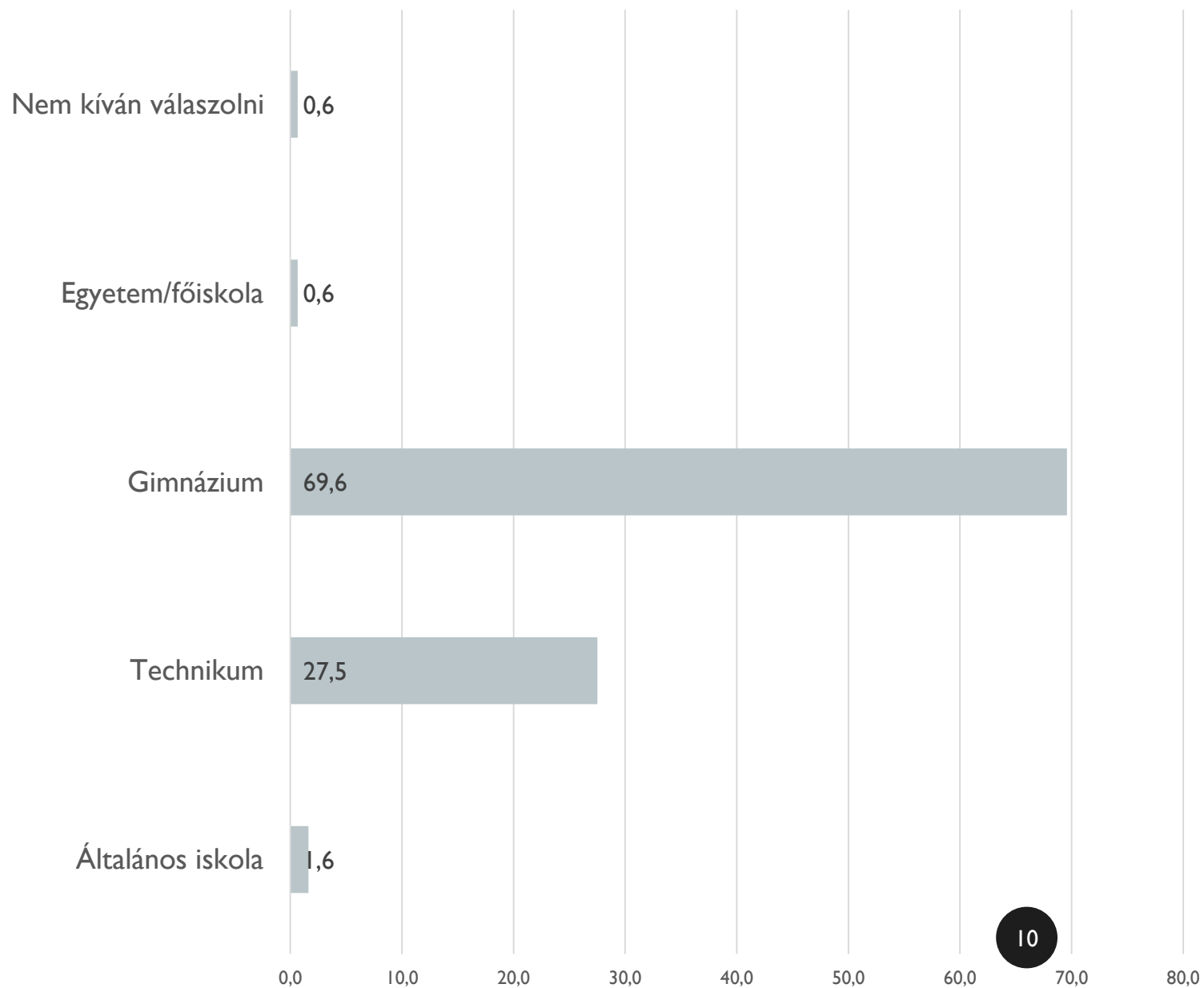
A KÉRDŐÍV KITÖLTŐINEK JELLEMZŐI – FŐ TEVÉKENYSÉG

Mivel foglalkozol jelenleg?

A KÉRDŐÍV
KITÖLTŐINEK
OKTATÁSI
JELLEMZŐI
(ISKOLAI
KITÖLTŐK)

Jelenleg látogatott oktatási intézmény – az iskolai kitöltők
körében (N=309)

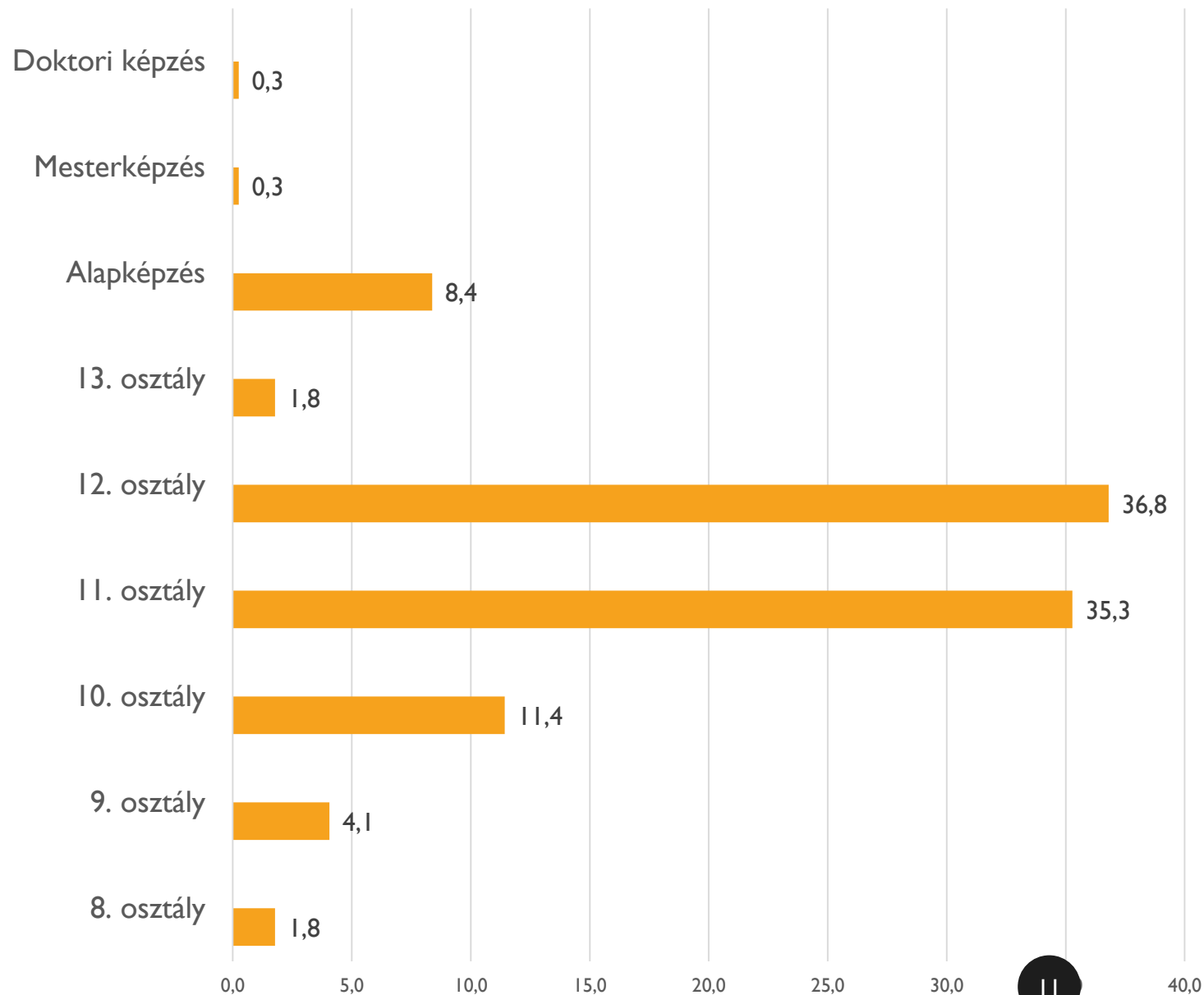

XV. KERÜLET

RÁKOSPALOTA • PESTÚJHELY • ÚJPALOTA

A KÉRDŐÍV KITÖLTŐINEK OKTATÁSI JELLEMZŐI (ONLINE KITÖLTŐK)

Jelenlegi tanulmányok, online kitöltők (N=118)

KERÜLETI IDENTITÁS

A kérdőíves adatfelvétel előzetes eredményei

A KERÜLET KÉPE, 2016

- A kerület képe alapvetően pozitív: a biztonság és az otthonosság kapcsolódott hozzá. Kevés megszólaló volt egyértelműen kritikus a kerülettel kapcsolatban, az egyik fiatal megszólalónk azonban a városi környezet elidegenítő volta és a kevéssé ifjúságbarát környezet asszociációit jelezte:

„Én itt nőttem fel, szóval nagyon jól ismerem az utcákat meg a járást az egész környéken. A másik dolog az, hogy alapvetően ez egy nyugodt kis külváros és nagyon nincsenek veszekedések, meg hangos emberek az utcán, szóval mindenki úgy viszonylag kedves és olyan minthogyha egy faluban lennék igazából, és a másik az, hogy annak ellenére, hogy ilyen kis elszeparált könyék, minden közel van. (...)”

„Hát ugye nekem is ugyan az, mint az [előző megszólalónak]. A kedves emberek, itt arra gondolok, hogy itt még nem volt olyan hogy a buszmegállóban megvert egy idős néni egy másik idős nénit, mert összevesztek a helyért. A tiszta utcák, hogy sosincs az, hogy szét van dobálva a szemét. Mindig rendezett a kertek, a főtéren is nagyon-nagyon szép a ... tehát a növények meg minden.”

Tanulói fókusz

A KERÜLET KÉPE 2024

- A térbeli marginalitás mellett szimbolikus kirekesztettség érzete

Meg nem is az. Szerintem átmész, mondjuk, a 16-ba,[kerületbe] az már egyből egy másik univerzum. Zuglóba átmész, az meg pláne. Itt van Újpest, az is. Itt van minden Újpesten is. Ha Budán vagy, az meg külföld.
(FCS3, nő)

- Nem volt csoportkonszenzus, mások úgy vélték, az országon vagy városon belüli különbségek nem számottevőek, vagy legalábbis nem XV. kerületi sajátosságok, hanem általános jelenségek, amelyek más fiatalokat is érintenek.

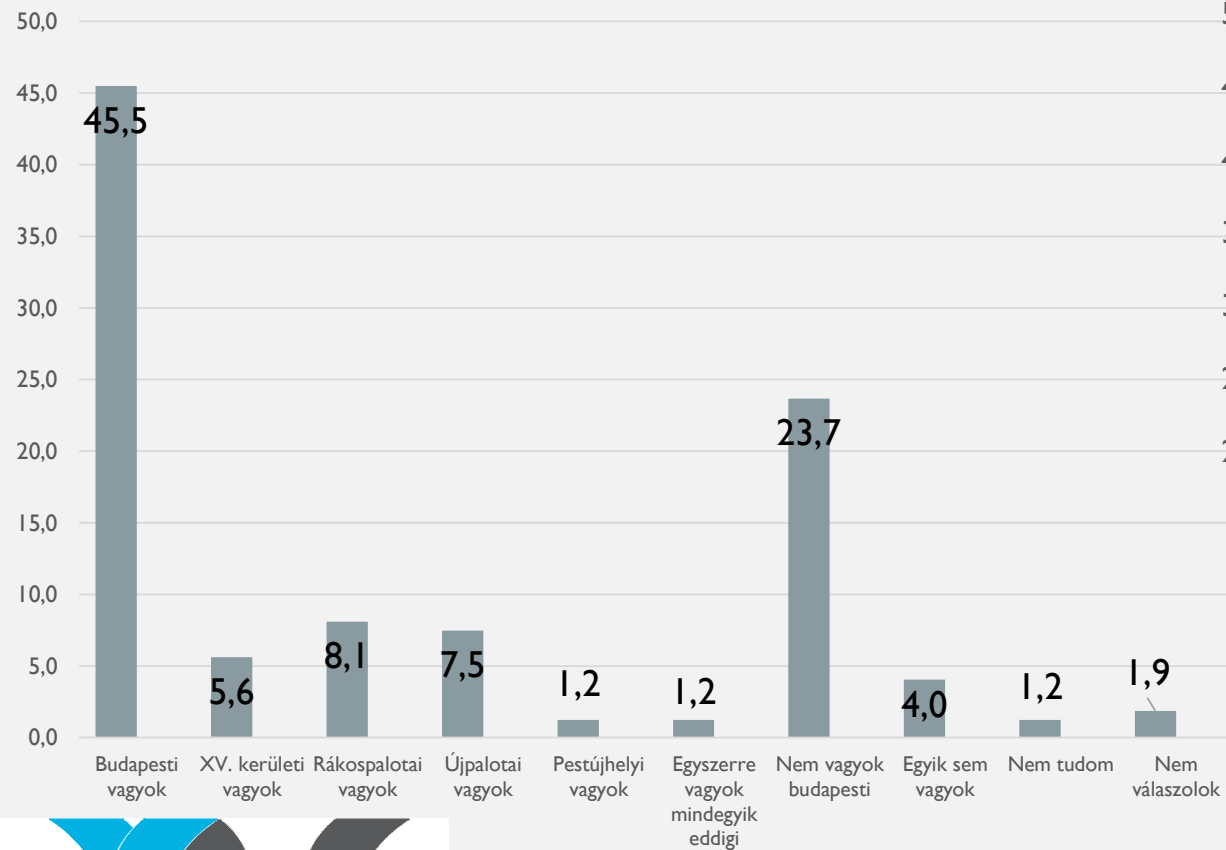
nem vagyunk se lemaradva, nem érzem úgy, hogy ha bárhol máshol lennék, akkor azt mondanám, hogy hű, szívesebben élnék itt. (FCS3, nő)

- Máshol a nagyvárosiság pozitívumként merült fel

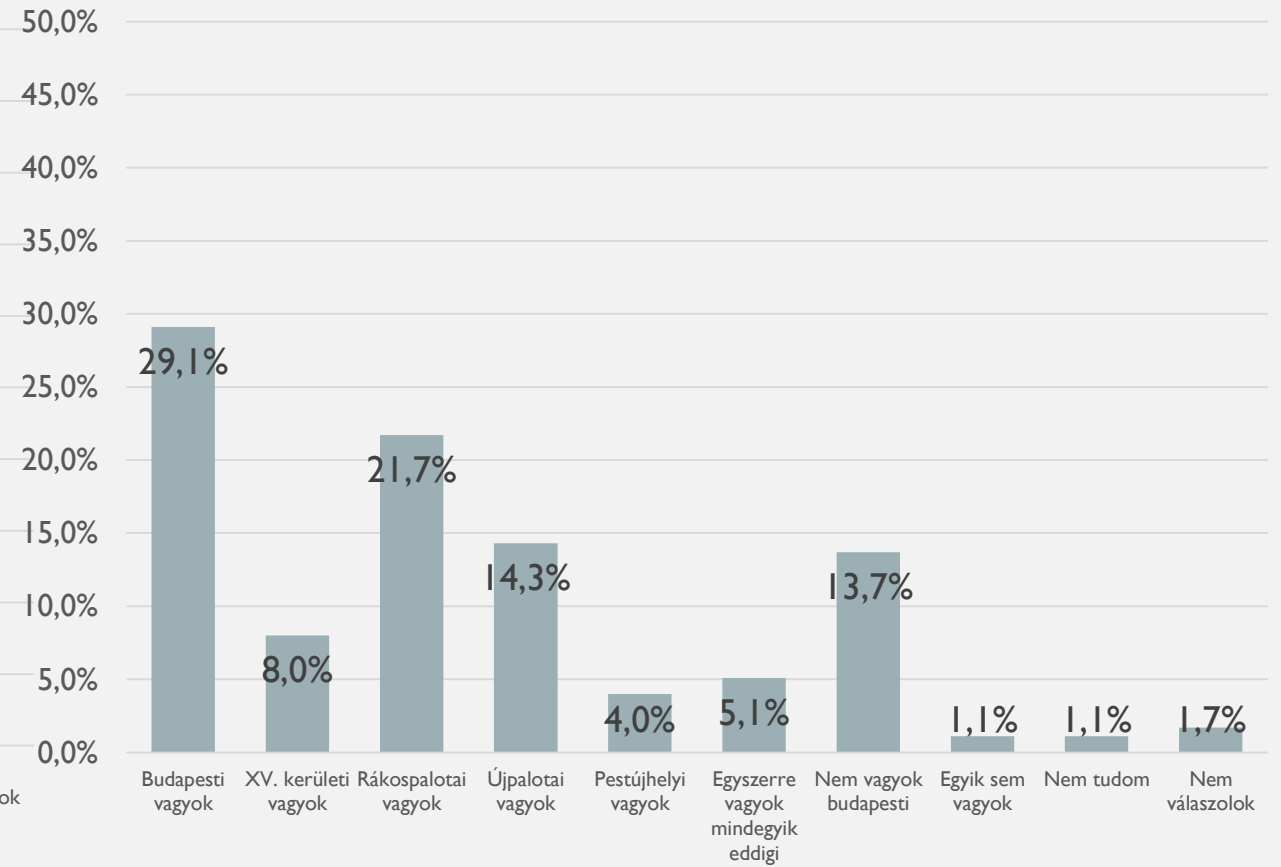
A főváros része vagyunk, és azért elég sok lehetőségeink van [sic!] úgy szerintem, hogy nem vagyunk így elmaradva, vagy ilyesmi a többi fiattól az országból. (FCS6, nő)

AZ IDENTITÁS KÉRDÉSEI

Melyik jellemző rád leginkább? (iskolai adatfelvétel)

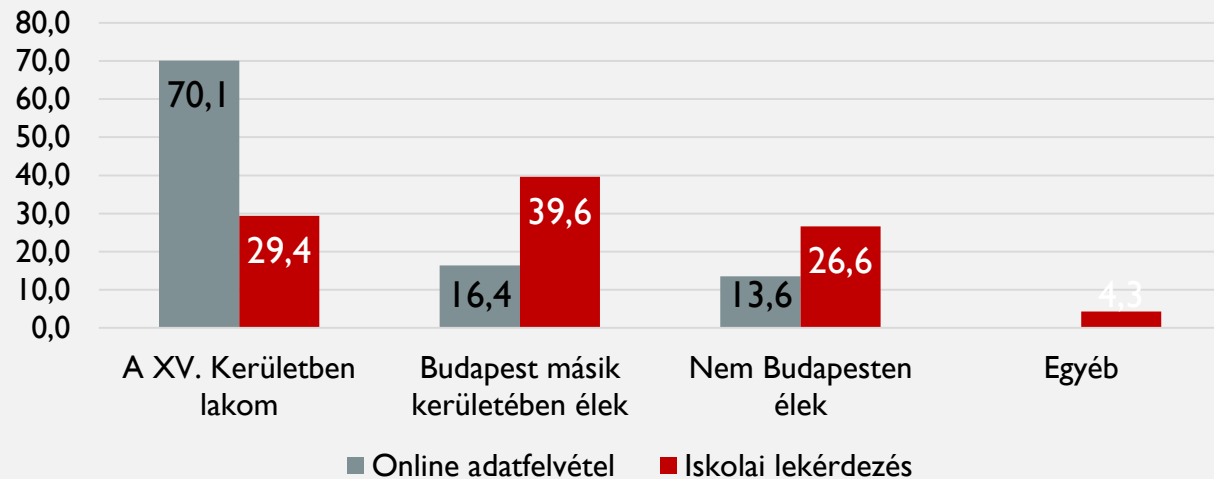

Melyik jellemző rád leginkább? (online adatfelvétel)

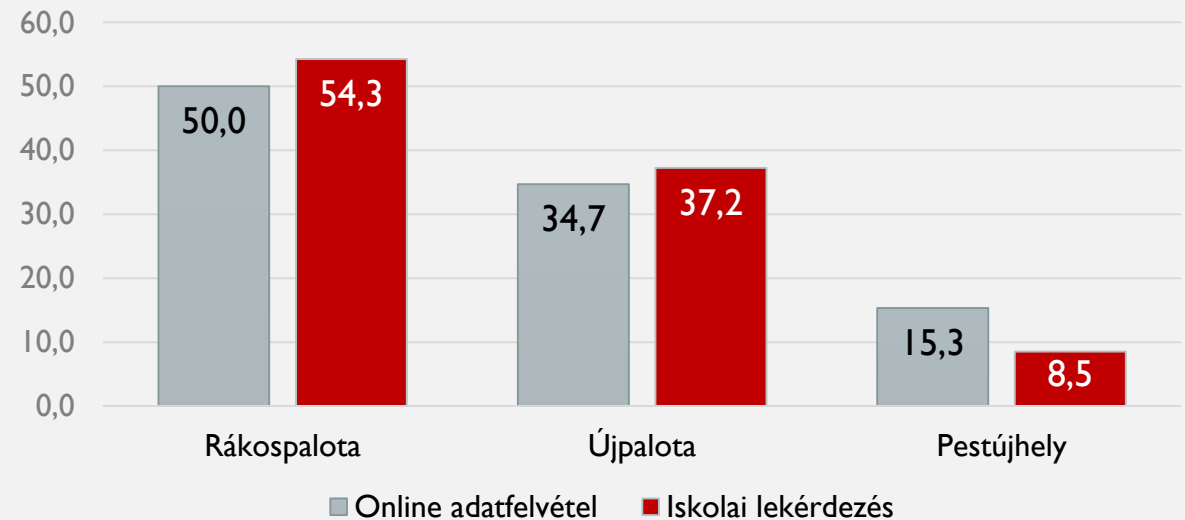

LOKALITÁS

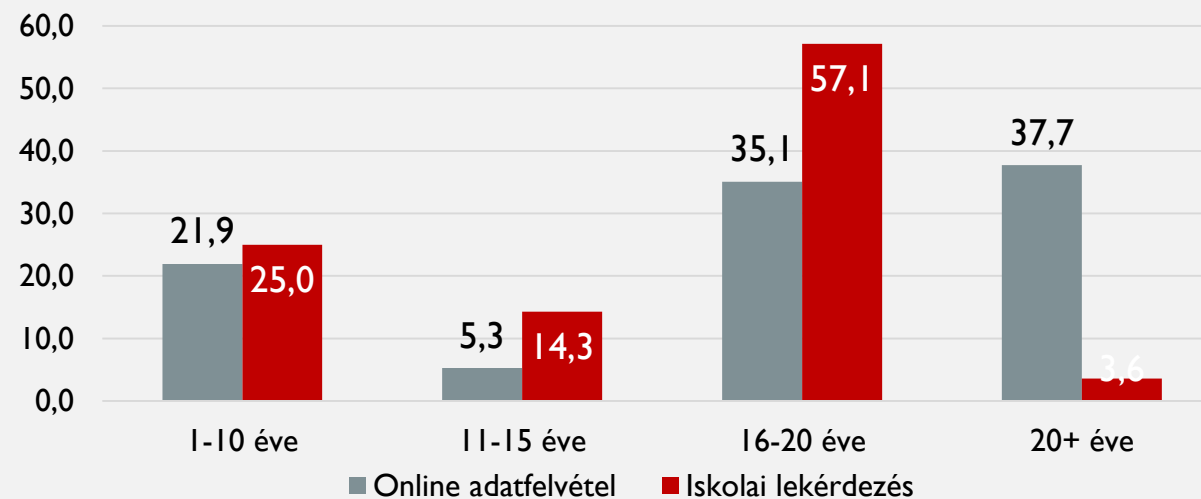
Jelöld be, melyik igaz rád leginkább az alábbi állítások közül

A kerület melyik részén élsz?

Mióta laksz a kerületben?

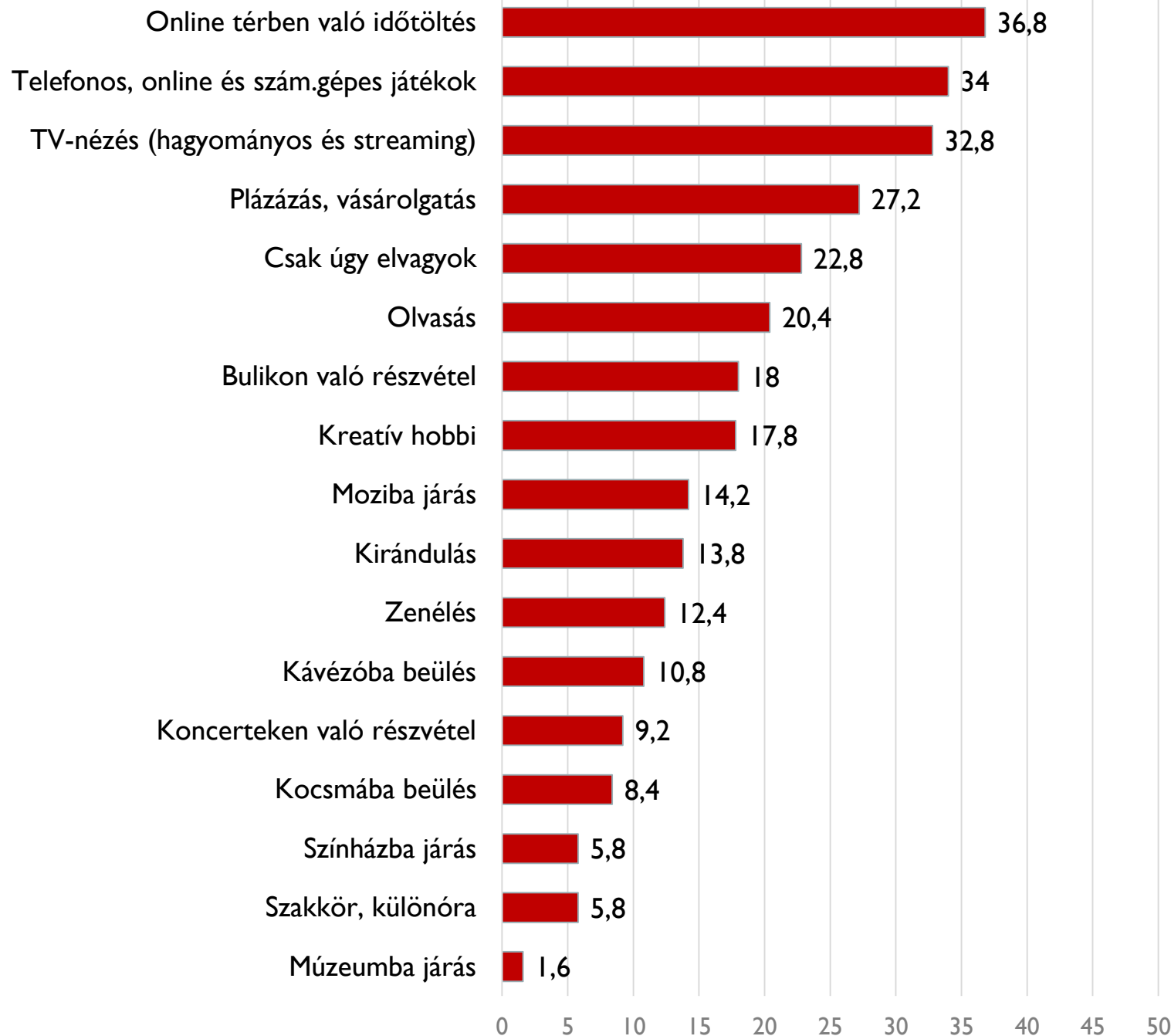

SZABADIDŐS SZOKÁSOK

A kérdőíves és fókuszcsoportos adatfelvétel eredményei

Kérjük, jelölj meg az alábbiak közül maximum négy tevékenységet, amivel a leggyakrabban töltöd szabadidődet!

SZABADIDŐS TEVÉKENYSÉGEK GYAKORISÁGA A KERÜLETI FIATALOK KÖRÉBEN (%)

A SZABADIDŐ HIÁNYA ÉS AZ IDŐBEOSZTÁS NEHÉZSÉGEI

- Az iskolai terhek erősen nyomják a fiatalok vállát
- Az időhiány mellett fáradtságról, motiváció hiányáról és az új élmények iránti alacsonyabb nyitottságról is beszámolnak.
- Megfigyelhető egyfajta zárkózottság is: sokan nem igényelnek különleges programokat, és kevésbé nyitottak az új élményekre.
- Azok, akik gyerekként nem jártak rendszeresen közösségi terekbe vagy programokra, felnőttként jellemzően maguktól sem kezdenek el ilyen tevékenységekbe bekapcsolódni.

Ugye általában nincsen sok szabadidőm a sulis miatt. És olyan fáradt vagyok már, hogy nem bírok így csinálni mást (FCS3, Nő 15)

De a legtöbb ember már elvan a kis életében, és nagyon nehéz így egy új közösségi házat úgy bevezetni, hogy főleg ebben a korban, így az kell, hogy ebben szocializálódjanak (FCS3, Nő 18)

SPORT

- A sporttevékenység több szinten strukturálja a szabadidőt: a rendszeresség, a célkitűzés és a közösségi élmény mind olyan elemek, amelyek hozzájárulnak az egészséges életvitelhez, valamint a stresszkezeléshez és az önszabályozáshoz.

Meg amikor például egy nehezebb napom van, a szabadidőmnél ez a sport, meg a tánc, ez tök jól helyre tudja rakni bennem a dolgokat, mert olyankor nem kell semmire gondolkozni, csak ott lenni és élni a pillanatot, meg ilyenek. És ezért tök jó, mert ilyenkor felszabaduló érzés van bennem. (FCS4, Nő)

szeretek nagyon biciklizni, amikor kint tekerek, akkor úgy érzem, hogy akkor vagyok igazán szabad és megcsinálhatok, vagy megtehetek bármit, amit akarok. (FCS3, Férfi 19)

OLVASÁS

- Az olvasás szeretete emelkedik ki mint egyéni szabadidős tevékenység

A szabadidő, ami úgy szabadidő, hogy iskolán kívül én gyakran, ugye tanulok nyilvánvalóan, és azt teljesen jól meg tudom itt csinálni a kerületben. Pont szemben van az itteni Szabó Ervin Könyvtár, Újpalotán, Pestújhelyen is van, ami erre teljesen jó helyet ad. (FCS2, Nő 16)

Olvasni szeretek például, amit régen utáltam. (FCS5, Nő)

Hazajöttem, elmentem a Librije, vettem egy könyvet, leültem egy kávéra, vettem egy festővásznat is az Ázsiában, mert eldöntöttem, hogy akkor festek. (FCS1, Nő)

PASSZÍV IDŐTÖLTÉS

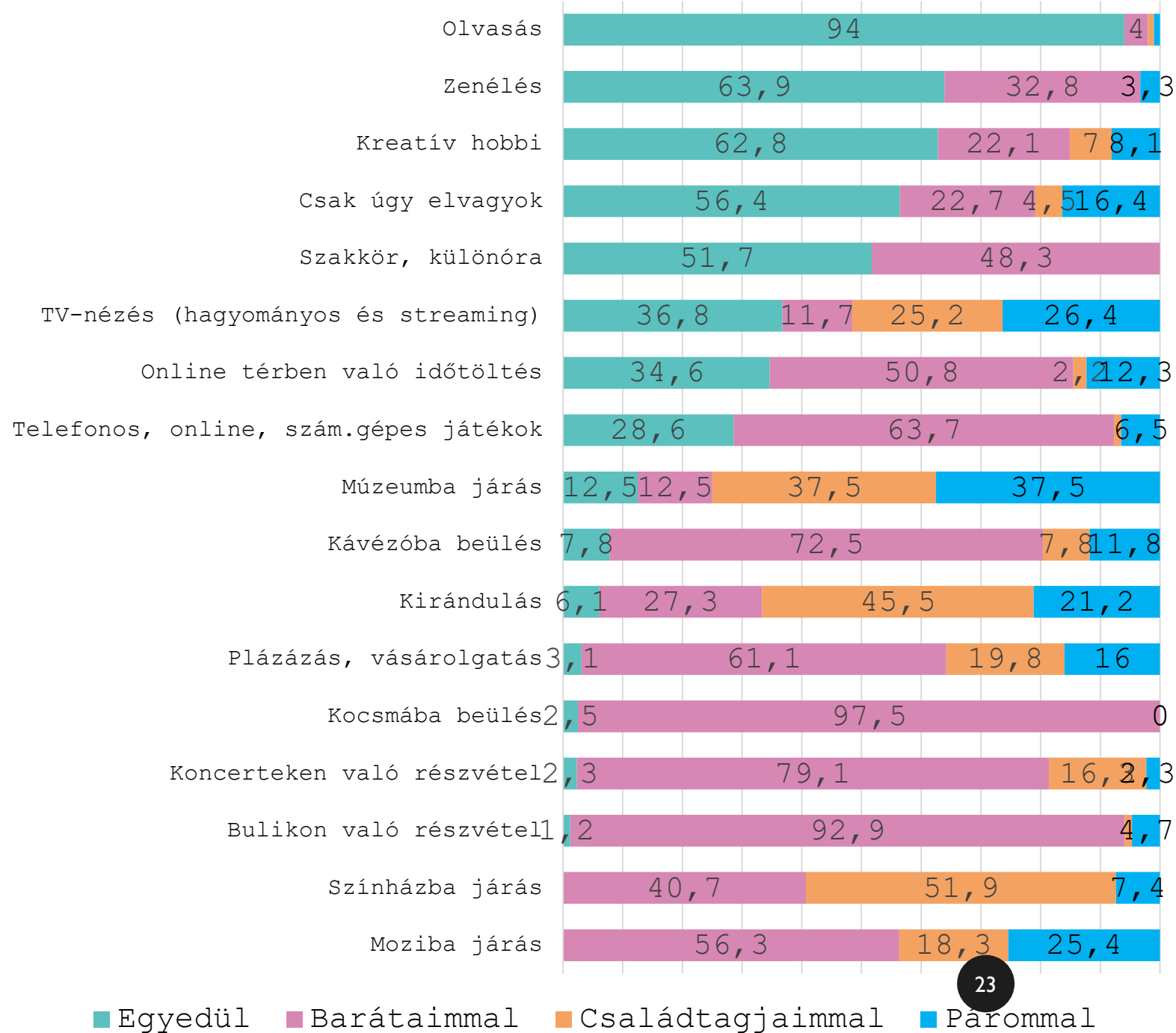
- A passzív szabadidő-eltöltés sokszor tudatos választás eredménye, amely a fiatalok igényét tükrözi a lelassulásra, az „énidő” megélésére és a mindennapi tempó ellensúlyozására

Jobb a nappalinak a kényelme. (FCS5, Férfi)

Ha szabadidőm van, akkor a párommal vagyok együtt. Ha ő is éppen elfoglalt, akkor csak otthon létezek (FCS5, Nő)

Leggyakrabban kivel/kikkel szoktad végezni az alábbi tevékenységeket?

**A SZABADIDŐTÖLTÉS
TÁRSAS DIMENZIÓI
(AZOK KÖRÉBEN, AKIK
VÉGZIK E
TEVÉKENYSÉGEKET) (%)**

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK

- A fiatalok túlterheltségének percepciója egyértelműen megjelent a szakértői csoportokban is

a fiatal felnőtteknél is, vagy a gimiseknél is, hogy sokan annyira... egyrészt sokáig tart a sulis, és akkor még arra rájönnek a szakkörök. És egyébként van, hogy a szabadidőben már tényleg csak valami nagyon passzív dolog fér nekik bele. Mert egyszerűen telítve van az idejük ezekkel a plusz órákkal meg a tanulással. Iszonyat fáradtak, és akkor jön az, hogy mondjuk, akkor ő már csak megnézi egy sorozatot este, vagy a telefonját pörgeti. (SZCS2)

nekem vérzik a szívem minden ilyen jó programért, de mivel délután van, ha délelőtt van, akkor az iskola miatt, ha délután, akkor ő már nem jön, hétvégén meg pláne nem jön. (SZCS2)

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK

- A szórakozóhelyek hiánya mellett a Pólus Center is kezdi jelentőségét veszteni

„kevés olyan szórakozóhely van, amivel ők, ahol ők így bulizhatnak. Nyilván van a Kikötő, ami egy tök fontos bázisa a gyerekeknek, meg fontos a GYIÖK nagyon. De én azt gondolom, hogy ez a két halmaz még ha van is metszete, nincs benne az összes gyerek. (SZCSI)

amikor én voltam fiatal, sokkal több lehetőség volt. (SZCSI)

Most már ide nem feltétlen jönnek a fiatalok, csak talán az 5.-6.-osok, mert ugye őket nem engedik, mondjuk, ki a kerületből is beöltöznek 8.-osnak, nagyon viccesek. De a nagyobbak bemennek innen, szóval a Pólus, az nem, eleve egy csomó olyan bolt hiányzik a Pólusban, ami őket érinti. (SZCSI)

KÖZÖSSÉGI TEREK HIÁNYA

- A válaszadók hiányolják a minőségi, valódi közösségi tereket
- A meglévő helyszínek gyakran csak szükségmegoldást jelentenek, a fiatalok nem érzik őket sajátjuknak.
- Senki sem említett olyan helyet, amit valódi, saját közösségi térként élne meg

Nem tudom, nyilván, most egy közösségi tér, a fejemben az jelenik meg, hogy olyan hely, ahova el tudsz menni. És akkor nem tudom, iskola után beülsz és akkor csend van, nincs zaklatás, meg ilyenek. Na hogyha van ilyen, annak tőkre örülnék, hogyha lenne ilyen. Nem tudom, én ilyenekre azért nem mentem még soha, mert az a fejemben úgy van meg, hogy bemész oda, és akkor kérdezősködnék, hogy „szia, ülj le nyugodtan, nem tudom, kávé, esemény, akkor ülj be eseményre”. Nem az van, hogy GYIÖK, hogy bejössz ide, leülsz és akkor itt vagy (FCSI, Férfi 20)

KERÜLETI KÖZÖSSÉGI HELLYEL KAPCSOLATOS ELVÁRÁSOK

- Multifunkcionalitás
- Szabad programválasztás
- Biztonság, nyugalom

Ilyen multifunkcionális legyen, hogy lehessen használni akár egy ilyen kisebb rendezvényre, de akár sportolásra is át lehessen alakítani. (FCS3, fiú)

Hogy biztonságban érezzék magukat a fiatalok [...] Hogy tiszta legyen. (FCS6, lány)

Iskola után beülsz és akkor csend van, nincs zaklatás, meg ilyenek. Na hogyha van ilyen, annak tökre örülnék, hogyha lenne ilyen. (FCS2, lány)

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK

- Szakember- és kapacitáshiány

Még 15 évvel ezelőtt minden héten tartottunk olyan klubokat, többórás ilyen játszós, vetélkedős, mit tudom én, szabadidős klubokat a gyerekeknek, addigra most ez lenne leredukálódott, mondjuk, évi két alkalomra. Egyszerűen nincsen kapacitásunk rá. (SZCS1)

Az önkormányzatnak konkrétan dolga, hogy több ember dolgozhasson ezekbe az intézményekbe, és kapják meg az ilyen fajta támogatásokat, amikről beszéltünk és ehhez kapjanak forrást és támogatást. (SZCS1)

Nagyon sok az SNI-s, a sajátos nevelési igényű, meg a beilleszkedési, tanulási, magatartási zavarral küszködő gyerek. Tehát tulajdonképpen fejlesztő szakemberek kellenének, és nincsenek. (SZCS2)

Közösségi hely, 2016

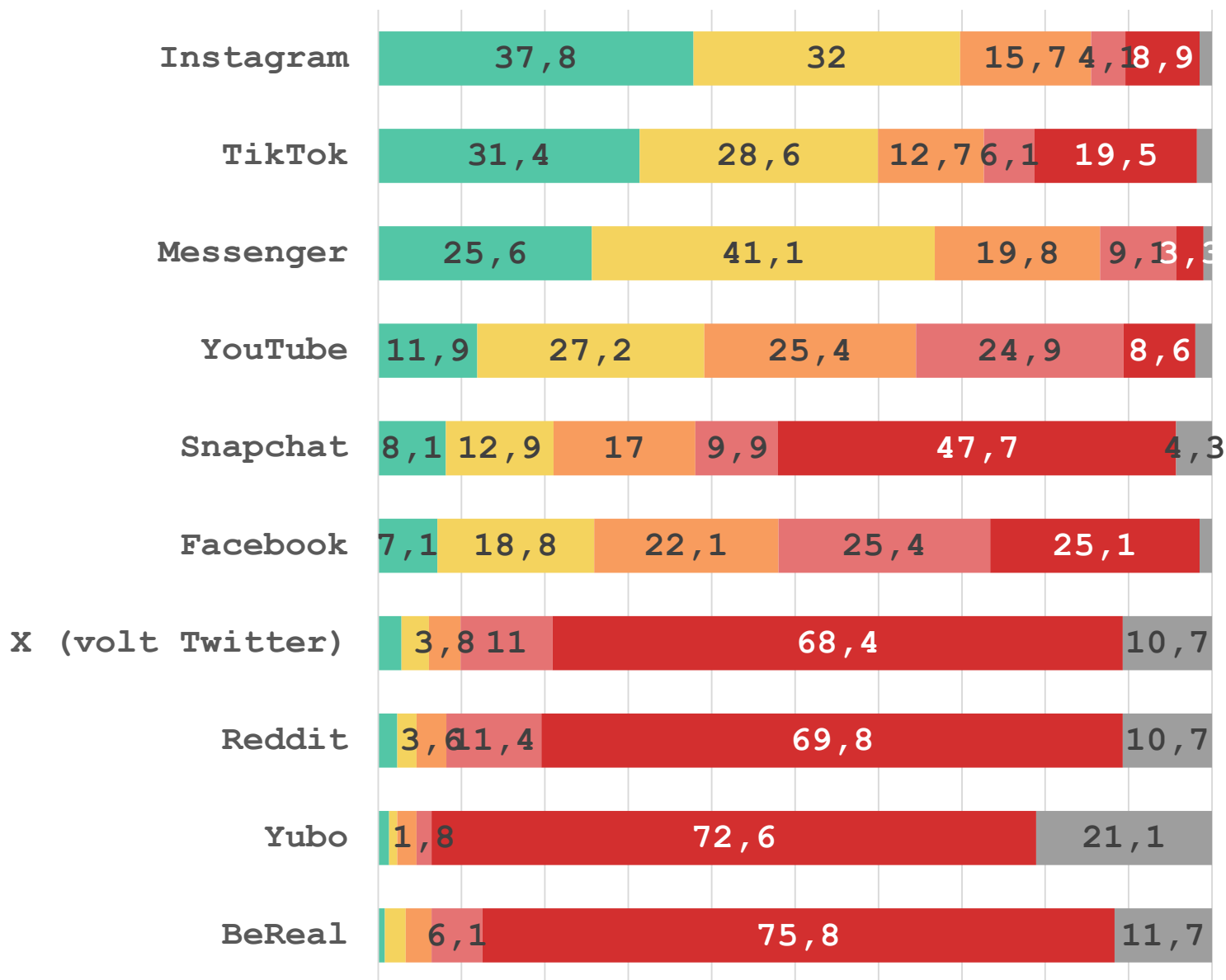

- A fiatalok mindegyike pozitívan nyilatkozott egy ifjúsági iroda létrehozásával kapcsolatban.
- Fontos elvárásként jelent meg a benne dolgozók megbízhatósága, a mások előtti titoktartás, és főleg pszichológiai segítségnyújtás igénye.

„Talán ilyen pszichológusok is lehetnének, vagy csak simán esetleg segítenének. Vagy ha kell akkor valakivel tudjanak beszélgetni, lehet hogy nem adott nekik sem az iskolai környezet, szóval mind a kettőbe rosszul érzik magukat, de ha oda bemennek talán barátokra is lelhetnek, meg társalogni.”

Milyen gyakran használod az alábbi közösségi oldalakat/szolgáltatásokat?

A KÖZÖSSÉGIMÉDIA PLATFORMOK HASZNÁLATÁNAK GYAKORISÁGA (%)

(Szinte) folyamatosan
Naponta
Ritkábban vagy soha

Naponta többször
Legalább hetente
NT/NV

DIGITÁLIS PLATFORMOK JELENTÉSE ÉS SZEREPE

- Az online platformok (pl. Facebook, Instagram, TikTok) a fiatalok számára sokszor nem célorientált, hanem inkább passzív időtöltést jelentenek.

Csak unalom, semmi produktív, csak nézem a dolgokat, írogatok embereknek, megnézem, hány ilyen Insta reel-t küldtek nekem a barátaim. (FCS2, Nő 16)

Felmegy az ember mondjuk egy Facebookra, felmegy egy Instagramra, egy TikTokra, görget. Semmi mást nem csinál, görget. (FCS4, Férfi 20)

A TELEFON HASZNÁLATA

- Megjelenik az igény a tudatosabb telefonhasználatra, valamint az alternatív – például olvasásalapú – szabadidő eltöltésre.

Én csak akkor szoktam, hogyha hív valaki, azon kívül nem. (FCS2, Férfi I 7)

Az a baj, hogy igazából egész nap képernyőt nézek, mert a háziaimat is digitálisan kell megcsinálnom, ugye grafikát Photoshop-ba meg Illustrator-ban csinálunk, és akkor emellett még telefont is nyomkodom, szóval golyózik a szemem a nap végére már. (FCS2, Nő I 6)

Online tanulok nagyon sokat, ugye, meg informatika mellé hát úgy elengedhetetlen, és az osztálytársakkal nagyon sokat beszélünk házikról, beadandókról. (FCS2, Férfi I 6)

KÖZÖSSÉGIMÉDIA-HASZNÁLAT

- A fiatalok elsősorban azért használják az Instagramot és a TikTokot, mivel ezek a platformok gyorsan fogyasztható tartalmakat kínálnak.

Szerintem mindenkiben benne van, hogy nem tudja már lekötni mondjuk egy YouTube videó, mert egyre alacsonyabb az ingerküszöbünk, és mindig kell valami új. Meg tényleg annyi információt találhatunk meg TikTokon, szóval ez a legfogyaszthatóbb szerintem már. (FCS3, lány)

- Gyakran megjelenik a túlhasználat érzése

[Arról, hogy mennyi a képernyőidejük/Mennyi használják a telefonjaikat:]

Lány: - Sok.

Fiú: - Túl sokat. Túl sokat. (FCS6)

MÉDIA ÉS TECHNOLÓGIA

- Az internet korai, szűretlen hozzáférése többek szerint probléma, amely szerintük a morális és mentális fejlődést egyaránt károsítja

Mi vagyunk nagyjából az a generáció, amikor az internet elkezdett kibontakozni, és a legtöbb szülő nem korlátozta kicsi korban, és ezért minden szart összenéztünk. Vagy hát én igen. És egy csomó másik embert is ismerek, aki igen. És ez azért meg tudja dönteni egy embernek a pszichéjét, meg a morális értékeit is.
(FCSI, nő)

- Ez a megszólaló diskurzusa szerint a kortárskapcsolatokra is rossz hatással van

A közösségi média, meg ezek nagyon sok gyerekből kihozzák az erőszakosságot, tiszteletlenek, még a saját kortársaikkal szemben is úgy viselkednek, hogy pár évvel ezelőtt ez elképzelhetetlen lett volna mondjuk az én korosztályomban.
(FCSI, nő)

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK: MÉDIA

- Digitális eszközök problémájának diskurzusa vs. társadalmi változásokhoz nem kellően jó alkalmazkodás

szerintem egyformák a gyerekek egyforma gondokkal. Ugye ami a legnagyobb probléma a gyerekeknél korosztályonként, hogy, ugye, megjelennek a kicsiknél a telefon, ott kaptak impulzust. Aztán a nagyobbaknál megjelennek a különböző szerek, a tiltott eszközök, ők onnan kaptak impulzust. (SZCSI)

én azt gondolom, hogy nem ez a legnagyobb probléma. A telefont én egyáltalán nem látom problémának. Az nem a gyerekek problémája, mindegy, tehát az egy külön téma. Persze a drogprobléma, de szerintem nem ez a legnagyobb problémája a fiataloknak ma [...] a XXI. század embere egyszerűen nem tudja, mi az, hogy szabadidő, tehát nem tudja azt hogy hogy kell tölteni. És én ezt látom a gyerekeknél, hogy nem arról van szó, hogy hogy töltöm el, hanem hogy ő nekik fíngjuk nincs, de azért is, mert a családnak sincs, mert az ő szüleiknek sincs fogalma arról. Tehát ez egy olyan dolog, amit úgy tűnik, hogy újra meg kell tanítanunk. (SZCSI)

AZ IFJÚSÁGI ÉLETSZAKASZ LEHETŐSÉGEI ÉS NEHÉZSÉGEI

A fókuszcsoportos adatfelvétel eredményei

Szerinted ma Magyarországon ki tekinthető – életkora szerint – fiatalnak? (hány éves korától hány éves koráig)

	Átlag	Minimum	Maximum	szórás	N
... éves korától számít valaki fiatalnak	9,12	0	21	6,01	393
... éves koráig	23,83	12	65	7,17	391

KONTEXTUS A KÉRDŐÍVBŐL

KI A FIATAL (ÉLETKOR?)

- A legtöbb résztvevő az alsó korhatárt 12-13 éves kor körül határozta meg, amikor már „egyedül mehetnek el” vagy kevésbé kötöttek a szülői felügyelethez.
- A felső életkori határ már jóval bizonytalanabban jelenik meg. Van, aki 18-nál meghúzza, mások 25-ig vagy akár 30 éves korig is kiterjesztik a fiatalkort.

*Hát szerintem, hogyha úgy vesszük, hogy milyen korosztály, az szerintem 12-től 20.
(FCS1, nő)*

Ilyen 25 éves korig. Azt is szokták mondani, hogy akkor lesz valaki igazán felnőtt, ilyen 25-26, mert akkor nő be a frontális lebeny az agyában. (FCS4, nő)

*30 év alatt, az biztos. 25 alatt, az még ott elmegy, meg mondjuk, nem is tudom, a 19 évesekkel az még elbeszélget, de mint fiatal. De mondjuk egy annál már idősebb, mert nézek rá, hogy te már amúgy felnőtt vagy, te már a gyerekeket kéne csinálnod, meg minden.
(FCS4, férfi)*

KI A FIATAL (IDENTITÁS, ÉLETMÓD?)

Hát ez lehet kortól függően is, hogy ki érzi magát fiatalnak, de hogyha azt mondja egy hatvanas nyugdíjas ember, hogy én még amúgy kipattanok a bőrömből, meg minden reggel fölkelek, ő is érezheti magát fiatalnak.(FCS1, férfi)

*Én ismerek olyan 60 éves formát, aki tiszta olyan, mint egy 20 éves, szóval bátran lehet fiatal.
(FCS3, férfi, 17 éves)*

Nem tudom, szerintem a tevékenységtől függ. Szóval az idősebbek ugye azok már ilyen lassabbak, monotonabbak, már pihenősebbek. De hogy ők náluk is lehet olyan, aki ilyen nagyon pörgős, meg ilyen izé, és akkor ők is, akár még lehet így félig-meddig fiatal vagy gyerekesebb.(FCS3, férfi, 16 éves)

KI A FIATAL? (ISKOLA?)

- Az oktatás mint életszakasz-határ

Én elsősorban a gimit írtam, ami szerintem a fiatalságnak így a kezdete.(FCS1, férfi)

Az általános iskolát gondoltam, mert igazából ez jutott eszembe. (FCS1, nő)

Meg az iskolát, mert az nagyon befolyásolja, mert nagyjából a fiataleknak a nagy része az iskoláról szól. (FCS4, férfi, 17 éves)

- A felsőoktatás meghosszabbíthatja a fiataleket

Kitolódhat akár mondjuk a fiatalnak, vagy bárki, tehát az embernek, mondjuk a húszas éveinek akár a közepéig, mit tudom én, továbbtanul, vagy valami (FCS5, férfi, 20 éves)

- A „most vagy soha” nyomása

Tanulási lehetőségek, mert mindenki folyamatosan azt hallja, hogy most, amíg fiatal vagy, most tanulj, most menj, most csinálj mindent.(FCS6, nő)

- Az iskola mint normaközvetítő ágens

Én az iskolát, azt azért nem tudom, szerintem a fiataloknak a nagy részének az iskola az ilyen fontos dolog az életében, meg az ott lebeg fölöttünk mindig.(FCS2, férfi)

KI A FIATAL? (TÁRSAS KAPCSOLATOK?)

- A barátságok fénykora

Kapcsolatokat, így a társas kapcsolatok, mert én azt tapasztaltam, hogy ebbe a korba [sic!] szereztem a legtöbb barátomat, vagy ebben a korban kezdtem el a legtöbbet társaságokra járni és beszélgetni.(FCS1, nő,)

A fiatalság az, amikor szerintem a legerősebb egy barátság, mert fiatalabb korban ugye még nem engedik nagyon el egyedül a gyereket. Idősebb korban ott van a munka, a párkapcsolat, gyerekek, stb. Tehát szerintem ez a barátságnak a fénypontja.(FCS2, nő)

- A „nagy drámák” időszak

Hát szerintem, fiatalok nagyon felfűjjük a dolgokat. Tehát hogy. (FCS2, nő, 5 éve él a kerületben, gimnazista, hobbi az edzés)

[Moderátor] Ezt hogy érted?

Történik valami, történik valami, mondjuk összejött Pistike, meg Marika, és „Úristen, ne mondd!” Tehát hogy ezt így kell elképzelni. (FCS2, nő, 5 éve él a kerületben, gimnazista, hobbi az edzés)

KI A FIATAL? (SZABADSÁG?)

- Önfeladtság, szabadság és élmények közös megélése

Szabadidő is, hogy most már nem igazán adatik meg. És a nyár pedig az az önfeladtság tényleg, akkor kelek fel, amikor szeretnék, és azt csinálom egész nap, amit szeretnék, az úgy hiányzik.(FCS4, nő)

Szórakozást, mert úgy gondolom, hogy ez a kor az, ahol ezeket elsőként megtapasztaljuk, és megéljük, hogy milyen igazából.(FCS1, nő)

A szórakozásnál, mikor kimondták, hogy fiatalság, nekem a nyári összejövetelek, a szórakozás jutott eszembe.(FCS2, nő)

• Én azt írtam, hogy a bulizás, mert minden fiatal imád bulizni általánosságban. (FCS6, nő)

KERÜLETI PROBLÉMATÉRKÉP

A kérdőíves és fókuszcsoportos adatfelvétel
eredményei

A NYITOTT KÉRDÉS VÁLASZAINAK ELEMZÉSE

Első helyen megjelölt problémák kategóriái, % (N=295)

Második helyen megjelölt problémák kategóriái, % (N=266)

Harmadik helyen megjelölt problémák kategóriája, % (N=232)

A NYITOTT KÉRDÉS VÁLASZAINAK ELEMZÉSE

- Szabadidős, közösségi lehetőségek hiánya
  - „Kevés közösségi tér”, „Nincs elég szórakozási lehetőség”, „Kevés sportolási lehetőség”, „Nincs hova beülni barátokkal”
- Iskolai, tanulási terhek, túlterheltség
  - „Túl sok tanulás”, „Zsúfolt napirend”, „Stressz”, „Sok a tanulás, kevés szabadidő”, „Motiválatlanság”
- Közbiztonsági és környezeti problémák
  - „Közbiztonság hiánya”, „Veszélyes este közlekedni”, „Sok a szemét”, „Koszor utcák”, „Sok a drogos”

IFJÚSÁGI RÉSZVÉTEL

- Az egyik csoportban hangsúlyosan felmerült, hogy a fiatalok véleményeinek nincs következménye, visszajelzés pedig ritkán vagy egyáltalán nem érkezik. Ez tanult tehetetlenséghez vezethet: ha a visszajelzés hiányzik, a résztvevők feleslegesnek érzik a részvételt

*Ha elmondjuk, akkor annak legyen valami látszata is, hogy valamit próbálnak tenni érdekében, nem csak, hogy el van mondva, és akkor, hát jó, történt egy ilyen, de nem csinálunk vele semmit.
(FCS3, férfi, 16 éves, nem kerületi lakos)*

- A Diákszövetség többször is említésre került mint elvileg részvételre és véleménynyilvánításra biztosított fórum, ám a valóságban a fiatalok szimbolikus, kiüresített térként élik meg.
- Bár pozitív példaként elhangzik, hogy az alpolgármester rendszeresen részt vesz a GYIÖK gyűléseken, az elismerés ellenére nem párosul a jelenlét hatékonyságérzettel.

*Hát éppen idén csatlakozott be rendszeresen a gyűléseinkre a XV. kerület alpolgármestere. [...] És ő be szokott jönni, szokta hallgatni. Nem pontosan tudom, hogy ebből neki mi az, ami megmarad. Eddig csak azt vettem észre, hogy csak nézi a munkánkat, és érdeklődően figyel. De lényegében így meghallgatják, hogyha valamit mondunk.
(FCS3, nő, 16 éves, kerületi lakos)*

MENTÁLIS EGÉSZSÉG

A kérdőíves és fókuszcsoportos adatfelvétel előzetes eredményei

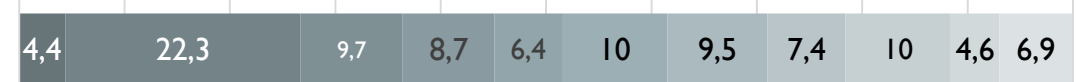
MENTÁLIS EGÉSZSÉG

Mentális egészséggel kapcsolatos állításokkal egyetértés

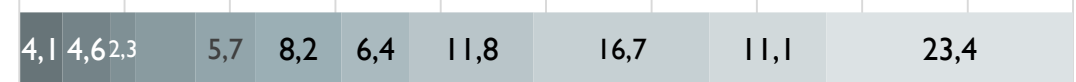
Mennyire érzed úgy, van olyan közösség, ahol elfogadnak téged (N=389)

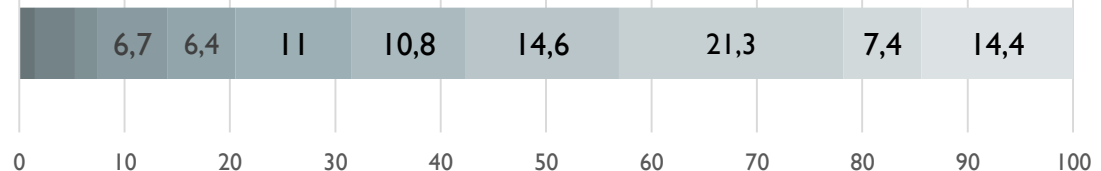
Mennyire érzed magadat mostanában magányosnak (N=390)

Mennyire érzed magadat biztonságban lakókörnyezetedben (N=389)

Mennyire érzed magadat mostanában boldognak (N=390)

■ Nem tudom ■ 1: Egyáltalán nem ■ 2 ■ 3 ■ 4 ■ 5 ■ 6 ■ 7 ■ 8 ■ 9 ■ 10: Teljes mértékben

ÉRZELMI ASSZOCIÁCIÓK A MENTÁLIS EGÉSZSÉG FOGALMÁHOZ

- A leggyakrabban megjelenő fogalmak az egyedüllét, segítségkérés és frusztráció köré szerveződtek:

Én a magányt írtam, a segélykiáltást és a kétségbeesést. (FCS6, lány)

- Számos megszólaló említette a fogalom asszociációi között az érzelmi hullámozást és az élet kiszámíthatatlanságát, mint a mentális egészséghez szorosan kapcsolódó saját élményt
- A stressz szinte minden asszociációban megjelent, fő forrásaként a külső elvárásokat és az iskolai követelményeket nevezték meg a fiatalok.

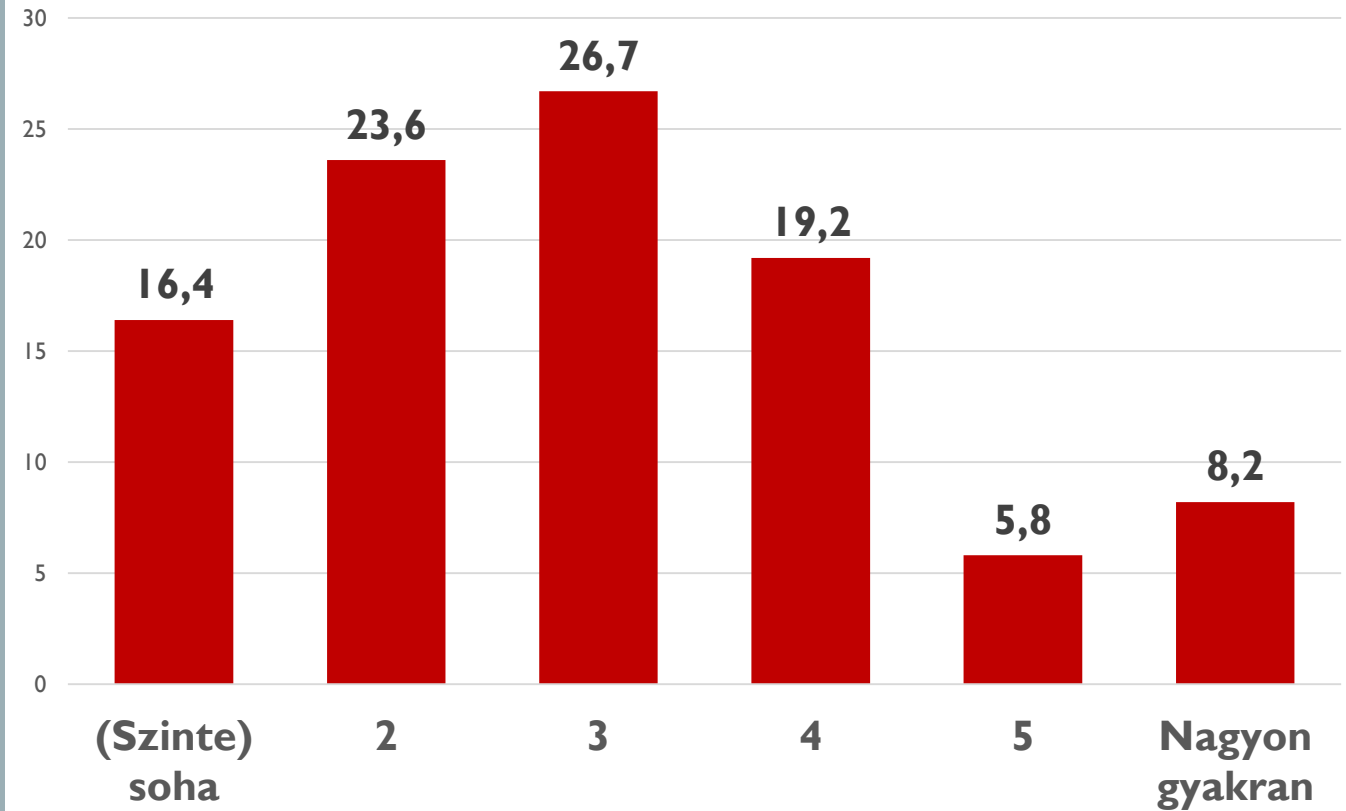
ÉLETKÖRÜLMÉNYEK MINT A MENTÁLIS EGÉSZSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

- Fiatalok beszélgetéseiben a mentális egészségre gyakorolt hatások között kiemelkedő szerepet játszó tényezőként jelent meg a külső környezet, a különböző társas kapcsolatok és az iskola.
- Az életkörülmények alatt a fiatalok nem feltétlen kizárólag a fizikai teret értik, hanem fontosnak vélik az őket körülvevő embereket és a velük történő kapcsolódás minőségét is.

A környezetünk az az emberek, hogy milyen hatással vannak ránk. És hogy mondjuk, ha esetleg rosszabb pillanatunkban fognak meg, akkor mennyire támogatnak, állnak ki mellettünk, és próbálnak meg felhúzni és boldoggá tenni. (FCS5, lány)

A TÉMA ELFOGADOTTSÁGA

Szerinted milyen gyakran beszélnek a
környezetedben a mentális egészségről, lelki
problémákról? (N=292)

A SEGÍTSÉGGKÉRÉS DILEMMÁI

- Volt, aki úgy érezte, bár a mentális egészség fontossága számukra egyértelmű, az oktatási intézmények nem tekintik ezt valódi szükségletként

A [mentális egészséggel] való foglalkozás iskolákban is meg ilyen helyeken el van hanyagolva, tehát nem nagyon van előtérbe helyezve. Ez összekapcsolódik az alulbecsültséggel, hogy alul van becsülve a szerepe, [...] hogy a szükséglet, az, szerintem elég nagy szükség van ahhoz, hogy a mentális egészség jó legyen, és olyan legyen, viszont ez alul van becsülve. Tehát, hogy mindig másodlag helyre rakjuk be. Tehát, hogy első lépésben berakjuk, meg mondják neked, hogy hát most az annyira nem fontos, hogy nem vagy jól.
(FCS5, fiú)

- A mentális egészségről való beszéd normalizálódása nem jelenti automatikusan azt, hogy a segítségkérés körüli stigma is eltűnt volna

Még a generációmban is, vajon mondjuk már pont az, hogy köztünk már sokkal többen vannak, akik elmennek pszichológushoz, mert már csak azért is, hogy fejlessze saját magán. Viszont még mindig bőven vannak, akik azt mondják, hogy ez butaság, és hogy ez beteg embereknek való. (FCS4, lány)

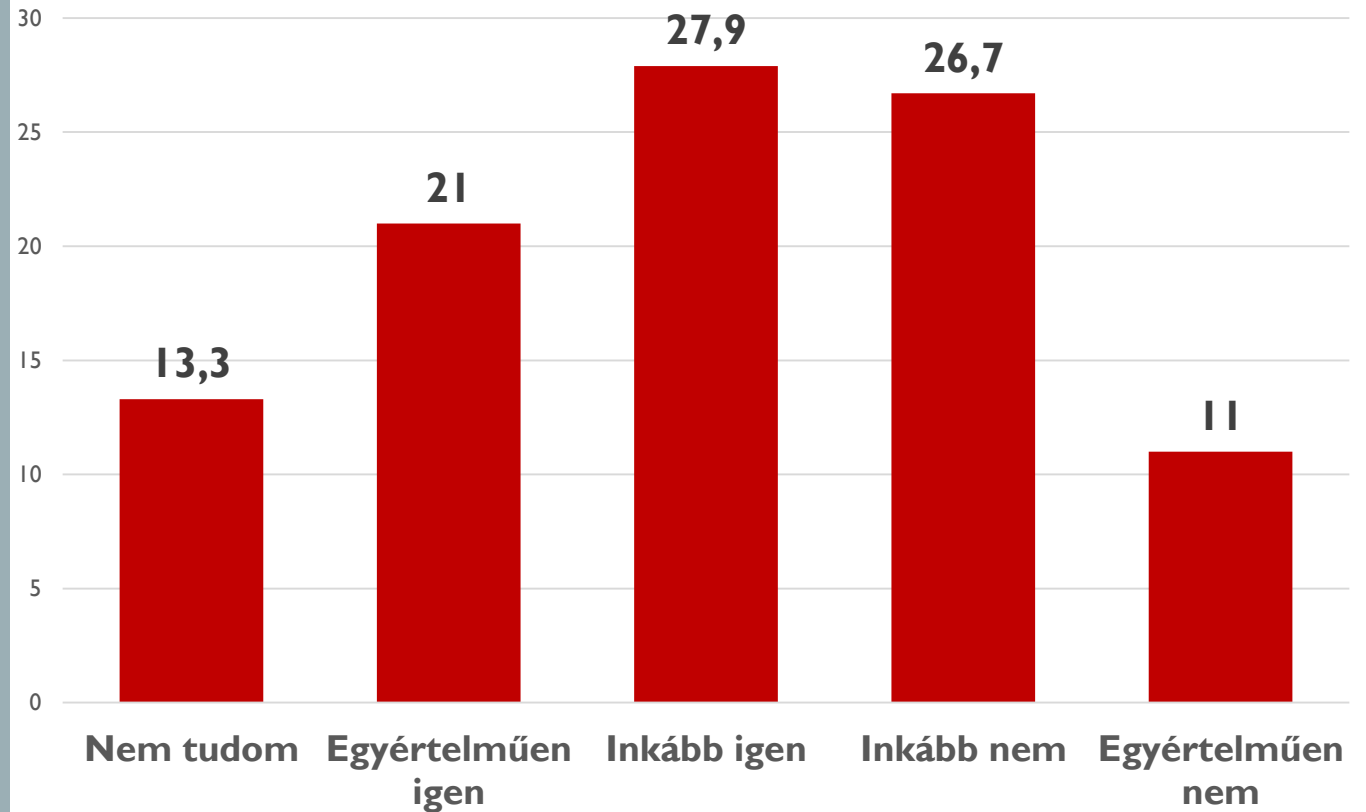
ONLINE TÉR ÉS MENTÁLIS EGÉSZSÉG

- Ellentmondó diskurzusok: egyesek úgy látják, hogy a platformok hatása leginkább attól függ, hogyan használják őket, milyen tartalmakkal találkoznak, és milyen személyes hozzáállással közelítenek azokhoz
- Az online tartalmak destigmatizálóak is lehetnek
- Jellemzőbb viszont az interneten közvetített hamis világ problematizálása. Többen úgy érzik, olyan idealizált, irreális életutakat látnak ezeken a platformokon, amelyek elérhetetlenek számukra, és amelyekhez hasonlítva saját életük felé elégedetlenséget éreznek, amely hosszú távon önértékelési problémákhoz vezethet

A tiniknél, főleg szerintem a lányok körében így a testképváltozás, tehát azt is nagyon befolyásolja mind az Instagram, mind a TikTok. Ezekkel a szerkesztésekkel, meg ez, hogy úgy tűnik, hogy minden tökéletes, meg azt látjuk, hogy hú ő milyen tökéletes. (FCS6, lány)

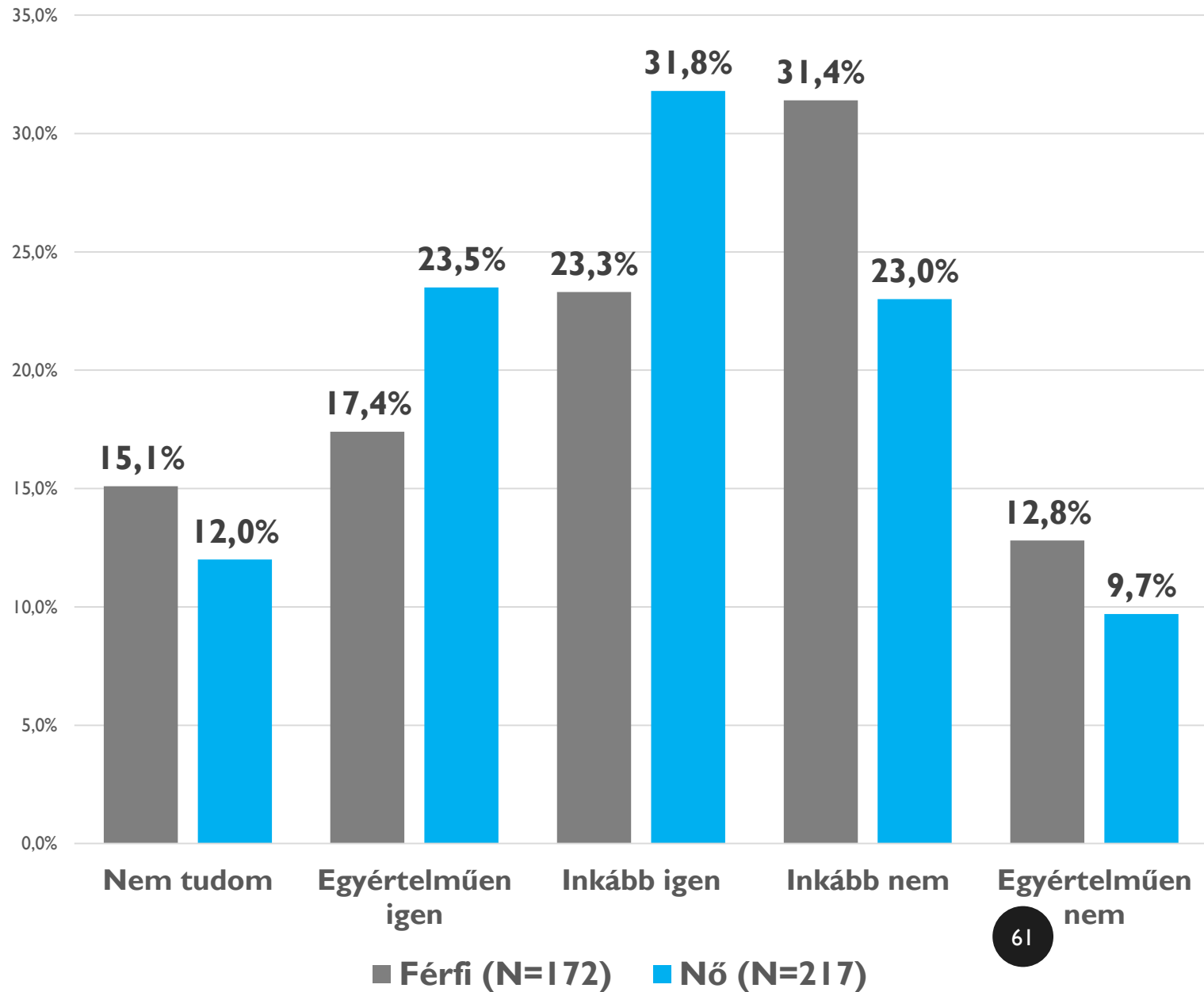
BIZALOM A SZAKEMBEREKBEN

Te bizalommal fordulnál segítségért ilyen téren
képzett szakemberhez (pszichológus, pszichiáter,
mentálhigiénés terapeuta)? (N=390) (százalék)

BIZALOM A SZAKEMBEREK BEN

Fordulna-e szakemberhez - a válaszok megoszlása nemek szerint

PSZICHOLOGUSHOZ FORDULÁS

- Az egyik leggyakrabban említett nehézség a pszichológiai ellátás magas költsége volt

Meg hogy ha bent ülsz 45 percet, bocsánat, bent ülsz 45 percet, és otthagysz 12-25 ezer forintot, attól függ, hogy mennyire képzett valakihez, vagy helyileg hova mész, ez szerintem nem megfizethető, főleg egy gyereknek. (FCS5, lány)

- Többen úgy gondolják, hogy az iskolapszichológusok szakmai színvonala nem megfelelő, amit a diákközösségben elterjedt negatív visszajelzések is felerősítenek.

Nem igazán hallok jó visszajelzéseket, hogy sokat segített volna. Akik meg tényleg komolyan tudják, hogy nekik szükségük van szakemberre, ők nyilvánvalóan nem az iskolapszichológushoz fordulnak, hanem valaki képzetebbhez. (FCS4, lány)

- Az iskolapszichológusokkal szembeni bizalmatlanság másik fő oka a képzettség megítélése volt

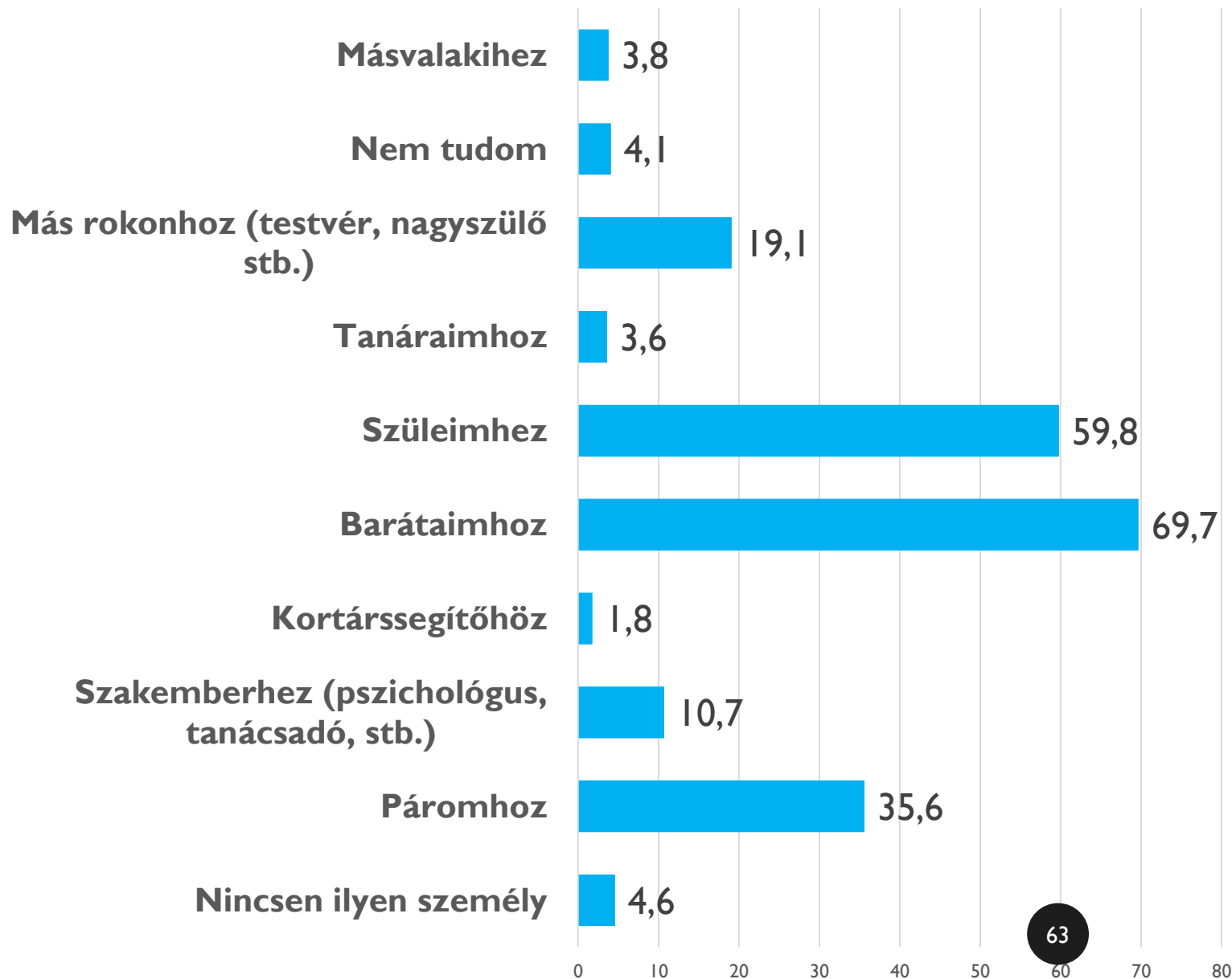
Tehát a pszichológusok szakképzettségének hiánya. Vagy tényleg olyanokat ültetnek be az iskolákba, akik nem igazán értenek a dologhoz. Sokkal nagyobb szűrés kéne, amikor kiküldik őket az iskolákhoz. (FCS1, lány)

- Másik lényeges problémaként merült fel az ellátás időszakossága
- Többen beszámoltak arról, hogy egyes diákok az órák elkerülése érdekében mennek a pszichológushoz, ami hosszú távon ronthatja az ellátás megítélését

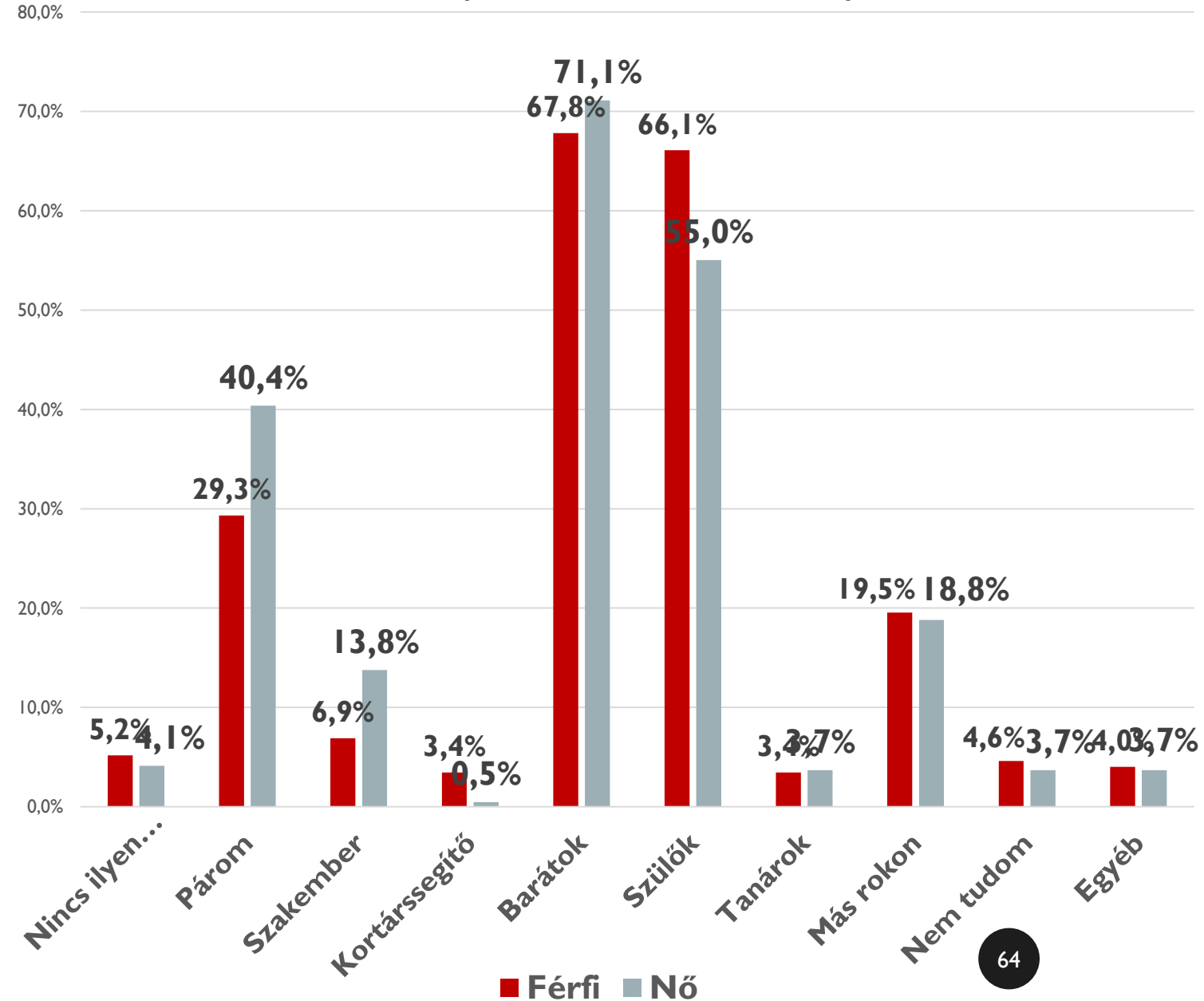
KIHEZ FORDULNA?

Kihez/kikhez szoktál fordulni, ha valamilyen problémád adódik? (Legfeljebb három választ jelölj meg!) (N=393)

KIHEZ FORDULNA

Kihez/kikhez szoktál fordulni, ha valamilyen problémád adódik? (Nemek szerinti eloszlás)

CSALÁD

- Több megszólaló fiatal, – főként lány – megerősítette, hogy a szülők jelentik az elsődleges bizalmi közeget számukra a mentális egészséggel kapcsolatos nehézségeik megosztására, a családban látják a mentális kihívásokkal szemben a legbiztonságosabb környezetet:

Meg ugye a család, nekem anyukám is szokott nagyon sokat segíteni egyébként abban, hogy így rendben legyek. (FCS2, lány)

- Ellenpólus: fiatalok és a szülők közötti generációs szakadék és az abból eredő stressz:

A másik a család, ami nekem nem olyan jó, a családi köröm ebből a szemszögből [...] Anyu nem akar fejlődni. Nem akar ehhez a gyorsan haladó világhoz alkalmazkodni. Ő inkább szeretne ott maradni, ahol régen volt. És emiatt az én problémáimat nem tudja úgy megérteni. És emiatt ezért ez is egy stresszforrás, az, hogy meg kell magadat, valahogyan meg kell értetnem magamat. (FCS2, lány)

BARÁTI KÖZÖSSÉGEK

- A beszélgetések során több fiatal is kiemelte, hogy baráti közegükben nyíltan tudnak beszélni a kihívásaikról és mentális állapotukról, egymás között pedig aktív segítségnyújtás zajlik.

Kis baráti közösségünkből beszéljük meg az ilyeneket, bárkinek bármi baja van. [...] mindig ott vagyunk egymásnak, aztán még egymás között megbeszéljük, kitalálunk valamit. (FCS3, lány)

ISKOLA

- A fiatalok mentális egészségére ható legnagyobb külső stresszforrást a felszólalók benyomásai szerint az iskola jelenti.

Az iskola, mint egy a legnagyobb stresszforrásunk, ami a mentális egészségünknek nagyon nem tesz jót. Merthogy az egymásnak a zaklatása is ott van, akkor a tanárok is zaklatnak minket. (FCS2, lány)

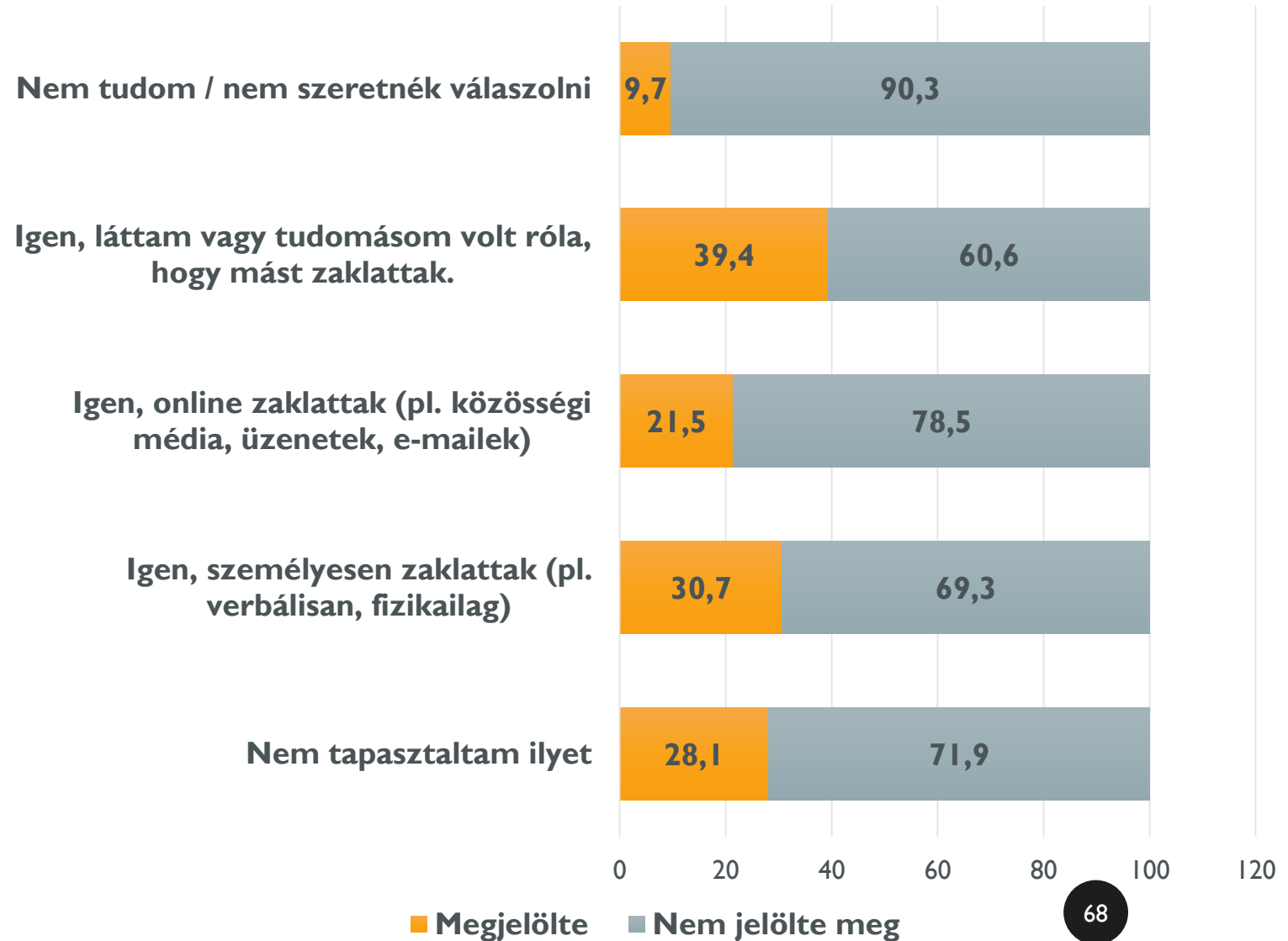
Megbetegít egyébként a légkör. Szó szerint. (FCS6, lány)

- A jó pedagógusi hozzáállás fontos lenne

Vannak nagyon-nagyon jó pedagógusok, viszont nagyon kevés. És az, hogy bejön, megtartja az órát, de hogyha mondjuk tudom azt, hogy nem kereshetem meg azzal, hogy most probléma van a barátaimmal, mert kiröhög és elküld, az szerintem nagyon ciki. (FCS1, lány)

BULLYING

Tapasztaltál már valaha bullyingot vagy online zaklatást? Ha igen, milyen formában? (a válaszok százalékos megoszlása, N=391)

BULLYING

Bullying-tapasztalatok nemek szerint

Igen, online zaklattak (pl. közösségi média, üzenetek, e-mailek)

34,5%

65,5%

Igen, személyesen zaklattak (pl. verbálisan, fizikailag)

34,2%

65,8%

Nem tapasztaltam ilyet

53,6%

46,4%

0,0% 20,0% 40,0% 60,0% 80,0% 100,0%

■ Férfi ■ Nő

BULLYING: KORTÁRSAK

- A fókuszcsoportban részt vevők tapasztalatai alapján a bántalmazás jellemzően azonos nemű fiatalok között történik, azaz a csoport tagjai közül a gyengébbnek vélt, valamilyen szempontból kiszolgáltatottabb társ válik célponttá

Szokásosan általában a fiúk, akkor bántják azt a fiút, aki kicsit a gyengébbik, aki fölött tudnak uralkodni. Mert van egy ilyen, például mellettem az osztályban, aki kicsit hánytatottabb sorsú, és őt folyamatosan piszkálják például.
(FCS6, lány)

- A zaklatás sok esetben nem egyéni, hanem közösségi szinten szerveződik meg, és a csoportdinamika jelentős szerepet játszik a fennmaradásában

És a legdurvább az az, hogy elég egyetlen egy vezető személyiség, aki ezt elkezdi. És ha olyan, akkor a többiek mellé fognak állni és folytatni. És ezt nagyon nehéz leküzdeni, hogy ez másképp legyen (FCS5, lány)

BULLYING: TANÁROK

- A fiatalok szerint a bullying jelentős része a tanároktól érkezik verbális formában

Nem tudom, nálunk is van olyan tanár, aki szereti, meg szeretne így megalázni a gyerekeket. (FCS6, lány)

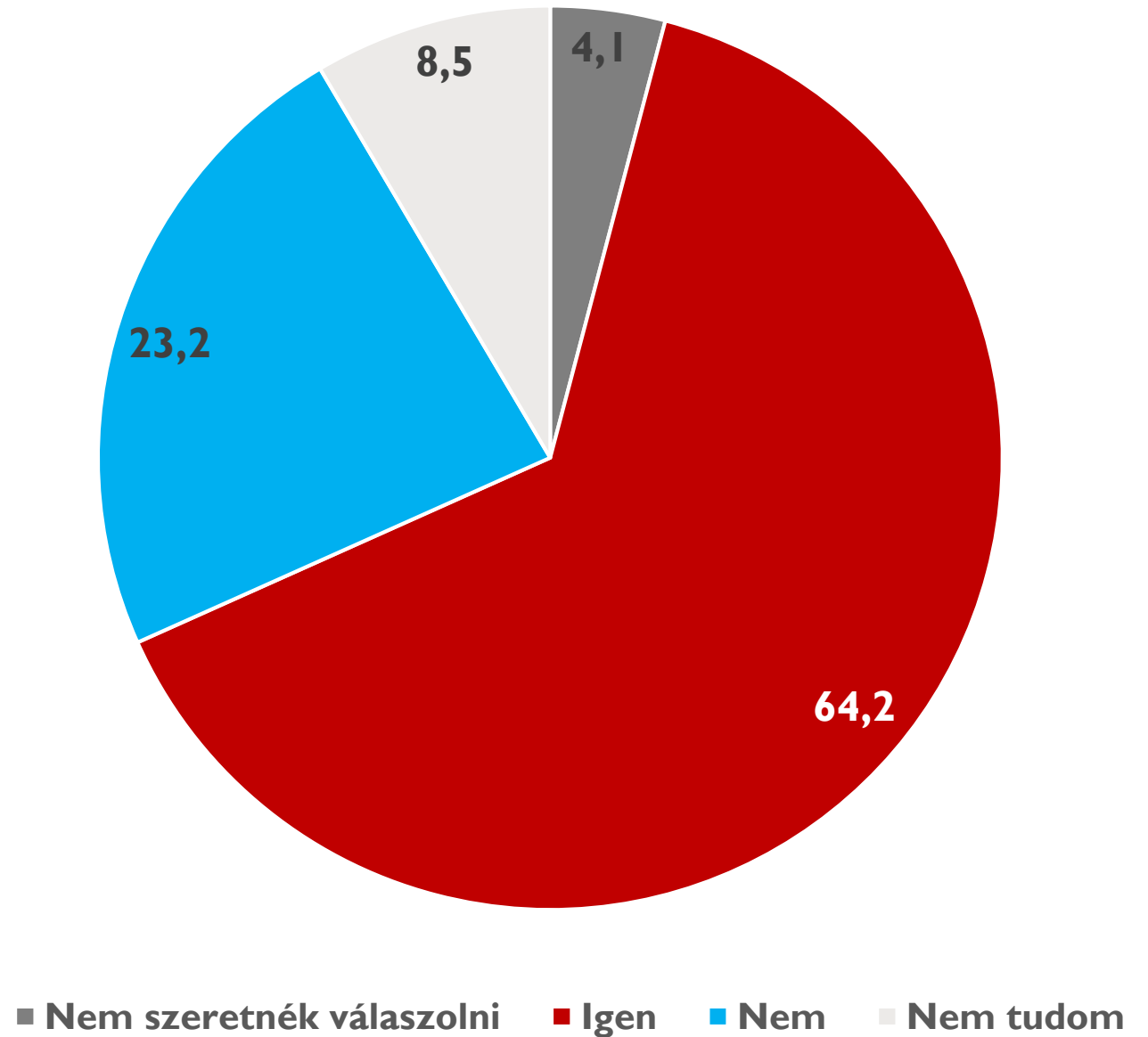
Van, aki konkrétan van olyan tanár, aki azt élvezi, hogy minket piszkálhat. (FCS2, lány)

- Több megszólaló úgy értelmezte a zaklatást, mintha az nem szándékos, tudatos bántás, hanem egy rosszul sikerült viccelődés végeredménye lenne

Nálunk volt, hogy szexista poént mondott, és viccesnek gondolta. [...] Meg ezek a rejtett, mármint nem is rejtett, de hogy viccből rasszista. Ezt én nagyon nem bírom, és ilyen bicskanyitogató számomra, de őneki ez a humora. (FCS3, lány)

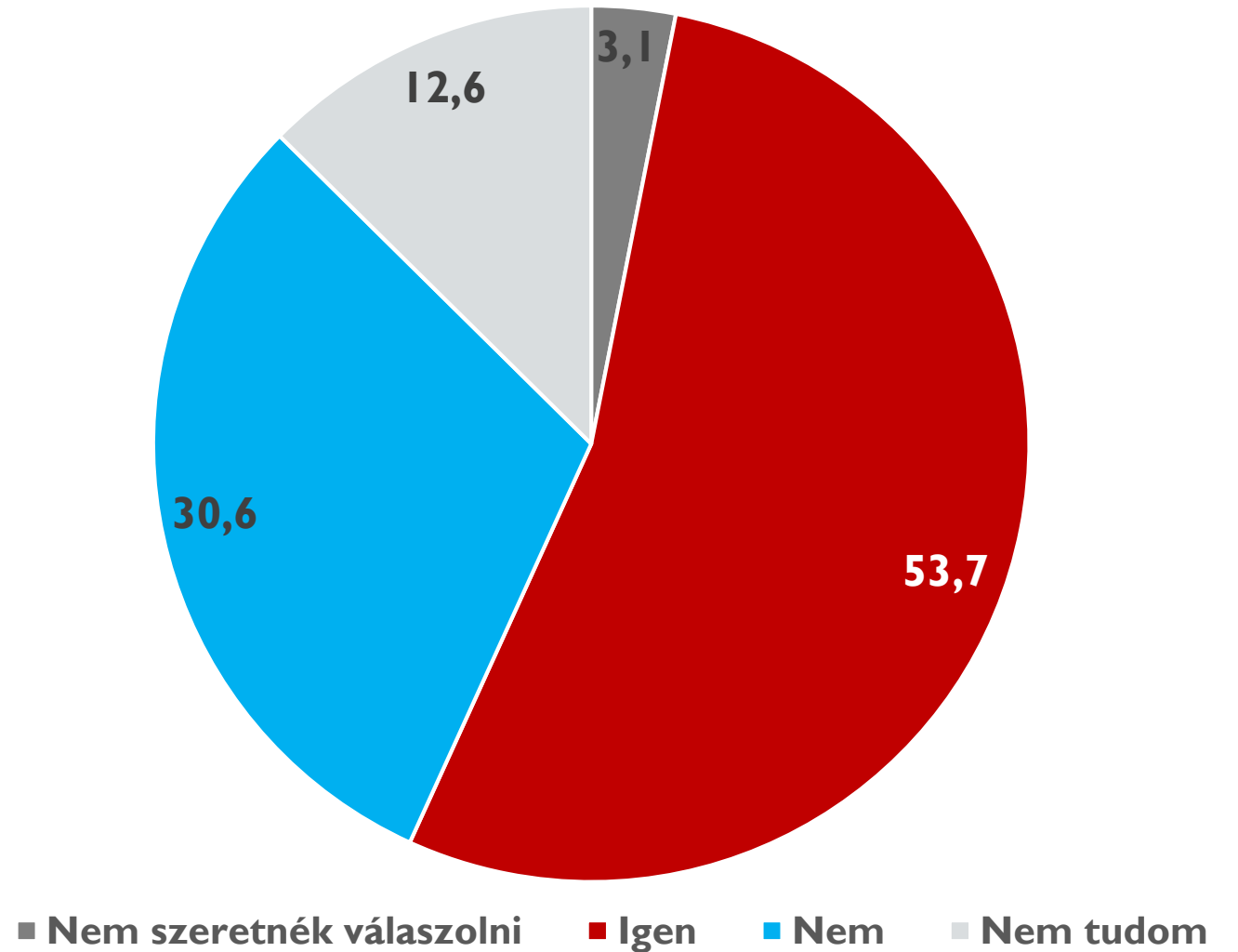
BULLYING

Az osztálytársaid kicsúfoltak, kinevettek (N=388)

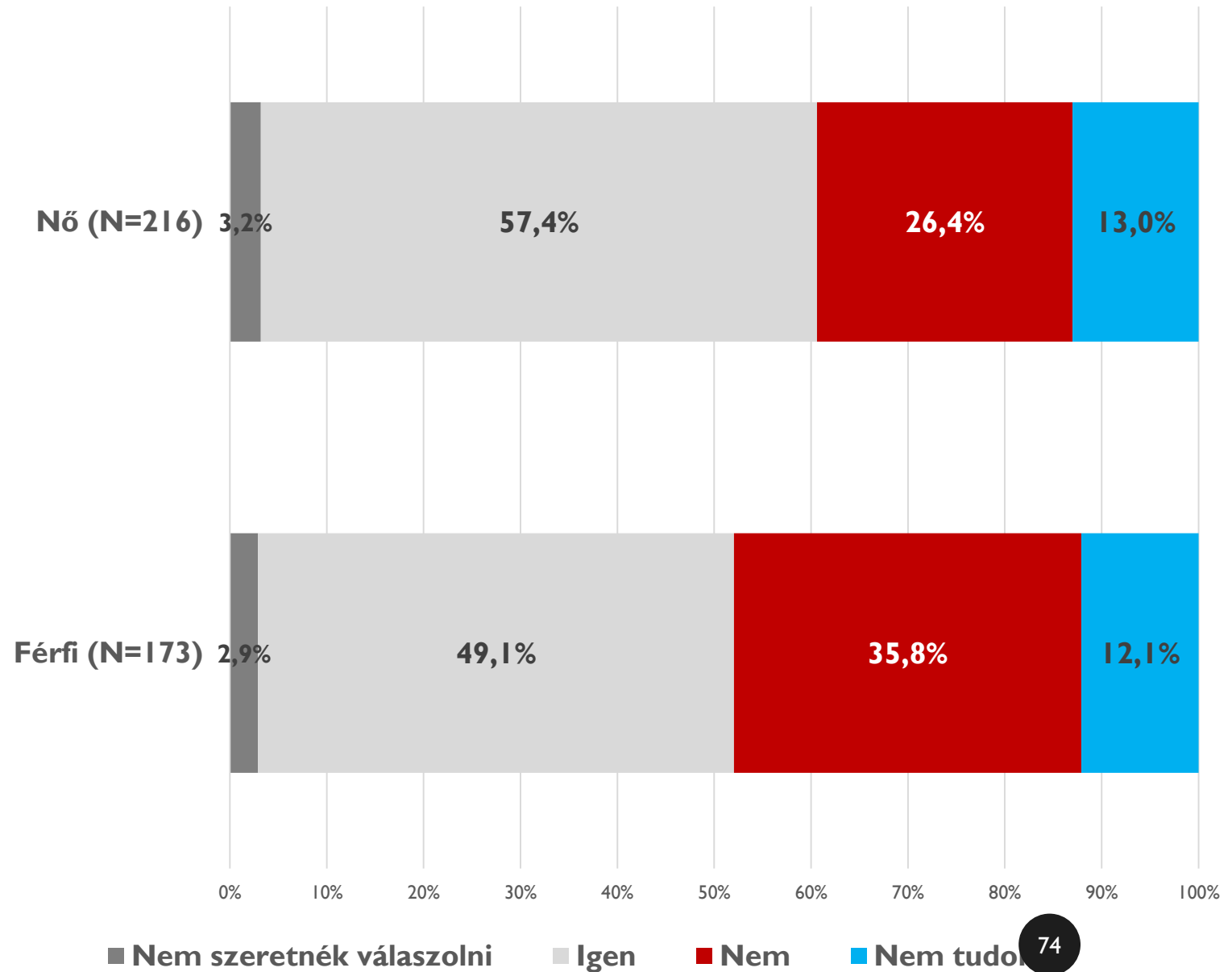
BULLYING

Az osztálytársaid kihagytak a közös programokból (N=389)

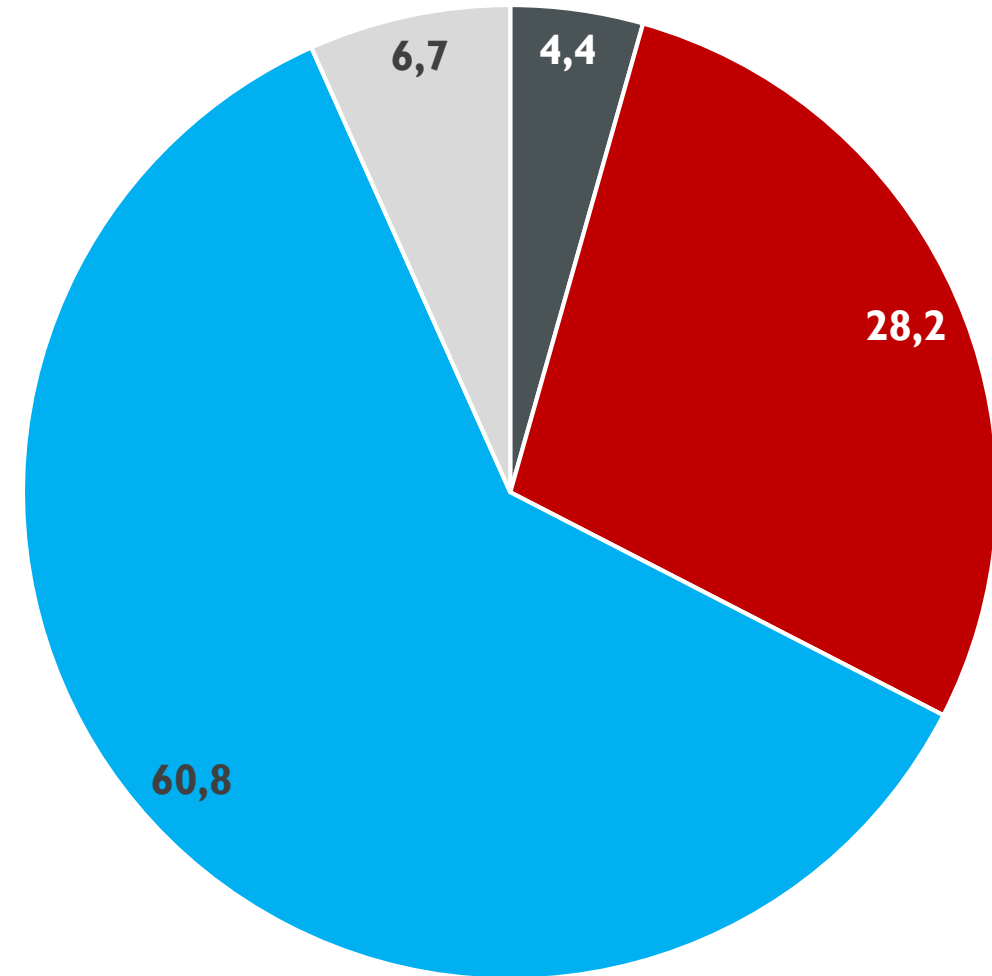
BULLYING

Közös programokból kihagyás - nemek szerinti bontás

BULLYING

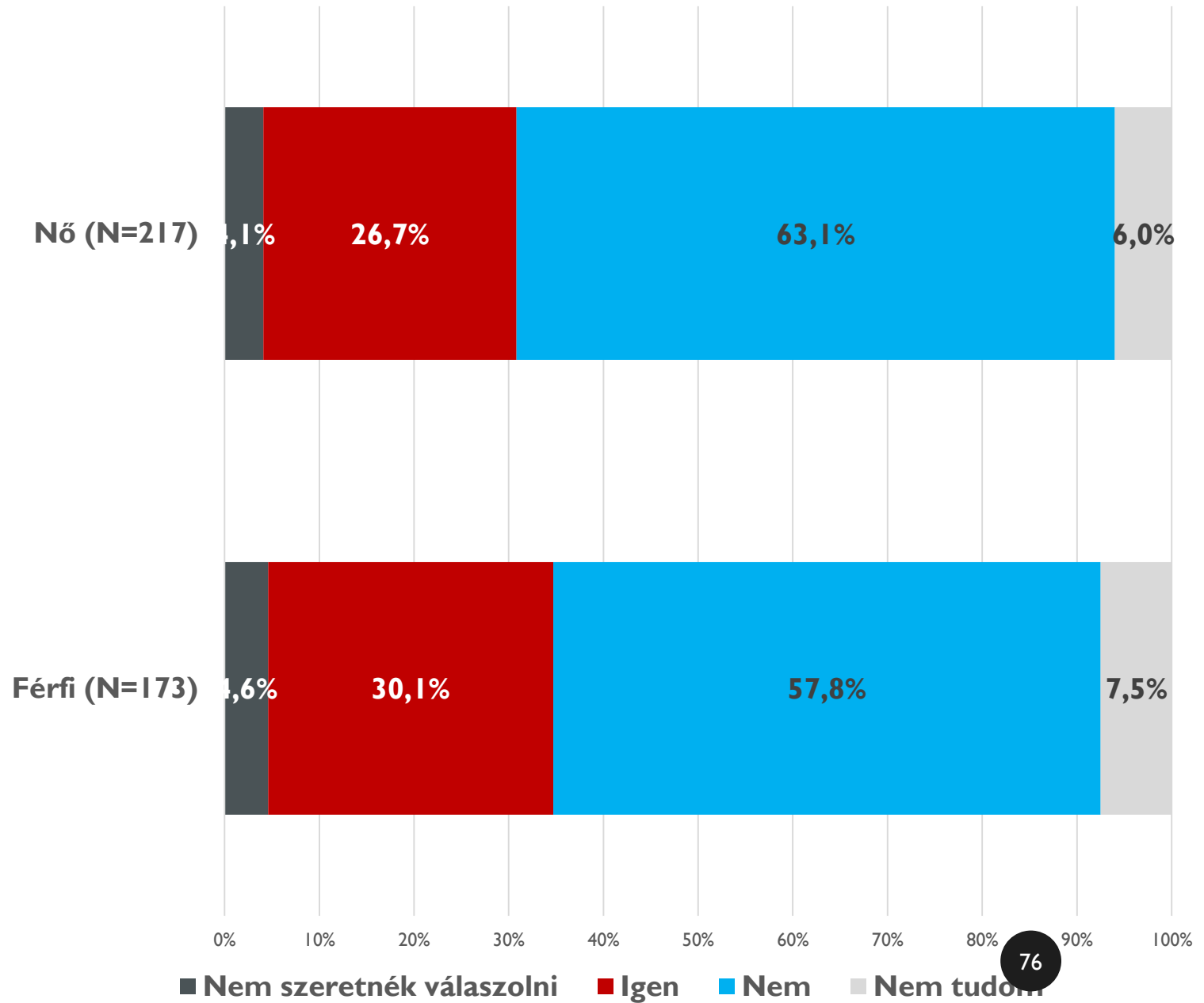
Az osztálytársaid lökdöstek, megütöttek stb.
(N=390)

■ Nem szeretnék válaszolni ■ Igen ■ Nem ■ Nem tudom

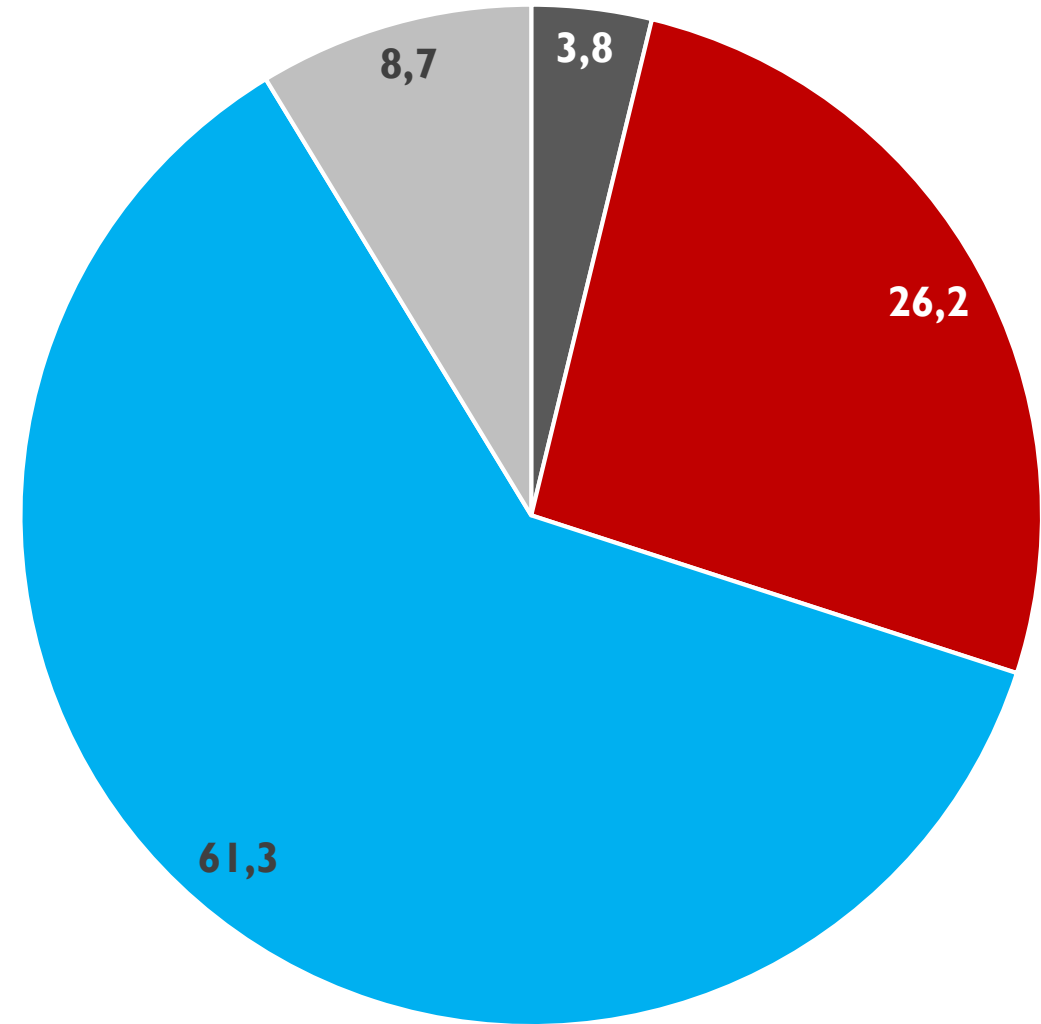
BULLYING

Fizikai bántalmazás nemek szerint

BULLYING

Internetes zaklatás ért [Cyberbullying] (N=390)

■ Nem szeretnék válaszolni

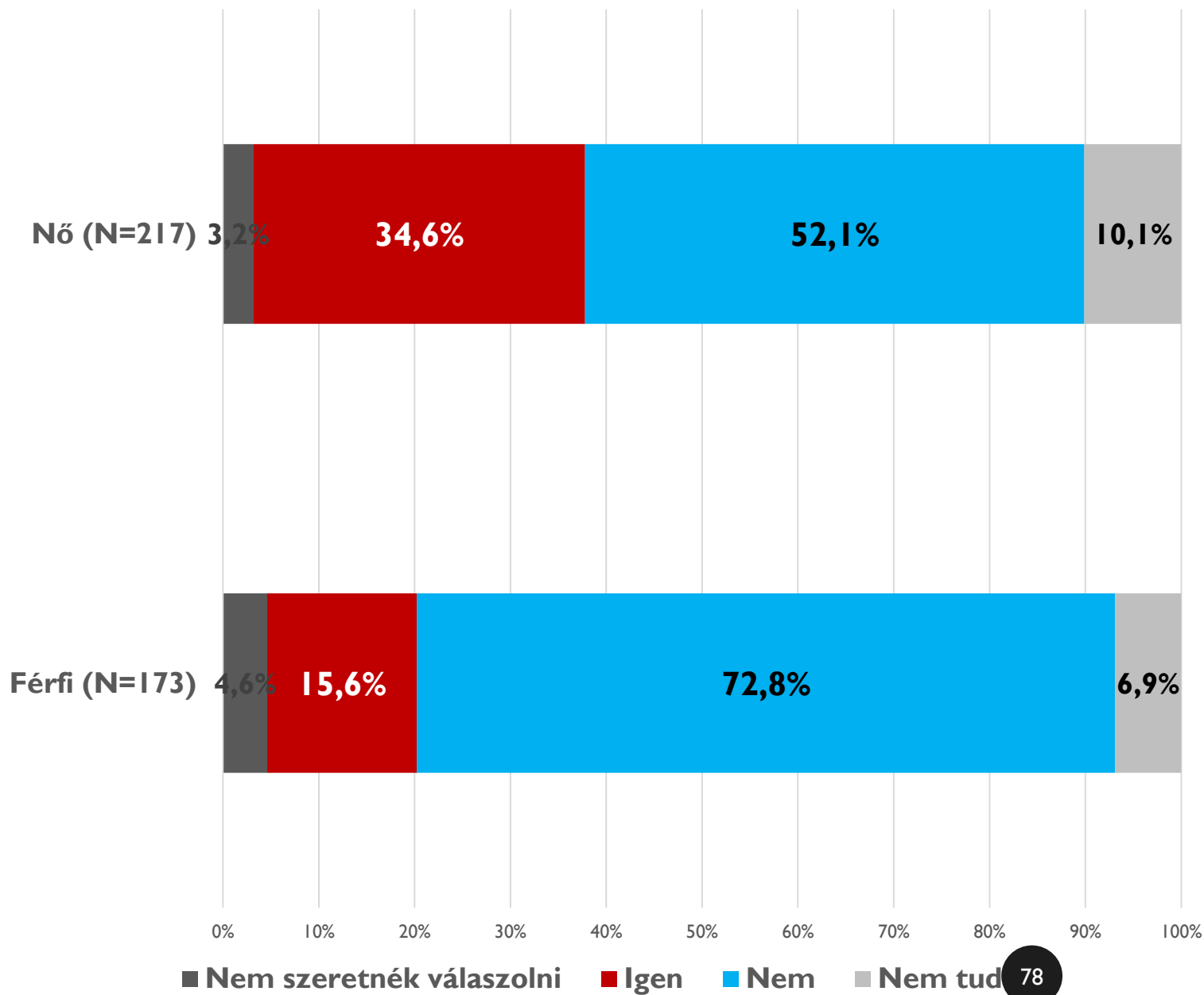
■ Igen

■ Nem

■ Nem tudom

BULLYING

Internetes zaklatás ért – a válaszok nemek szerint

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK

- A bántalmazás általános jelenség, nem elválasztható a társadalmi, családi környezettől
Családon belüli, iskolán belüli [bántalmazás]. Ez szerintem most a legtöbb gyerek szinte minden gyereket érint. Nagyon kevés gyerek az a kivétel, akit nem, aki nem találkozik ezzel. [...]
  - És sajnos erről nem mernek beszélni. Félnek a következményektől, félnek a kirekesztettségtől [...]
  - azzal is találkozunk most kb. napi szinten, hogy egy bántalmazott gyerek később maga bántalmazó válik, mert ez az egyetlen menekülése ebből a helyzetből [...]
  - A gyerekek egymást is iszonyúan bántalmazzák, de tényleg. Tehát döbbenetes, hogy mik mennek. És tényleg mindenki, minden gyerek. A szülő bántalmazza pedagógust, a nevelőt, egymást az osztályba.
(SZCSI)

A MENTÁLIS EGÉSZSÉG DISKURZUSAI

- Megjelenik az a tapasztalat, hogy a pszichés zavarokra való hivatkozás gyakran öncélú vagy manipulatív célt szolgál: esetenként kibúvóként használják a társas normák vagy iskolai elvárások alól.

*Valami alól ki akarnak bújni, és ez a magyarázat rá. Nagyon sok esetben.
(FCSI, nő)*

- Felismerik az iskolapszichológus mint segítő szakember fontosságát, másrészt saját tapasztalataik alapján erős bizalmatlanság és kritika fogalmazódik meg a jelenlegi gyakorlatokkal szemben.

*Az iskolákban szerintem sokkal nagyobb szerepet kéne kapnia például az iskolapszichológus jelenlétének. Én például tisztában vagyok vele, hogy a mi iskolánkban van, viszont egy embert ismerek az egész iskolából, aki járt hozzá
(FCSI, nő)*

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK

- A pszichés problémák jelentősek, súlyosbítja a helyzetet a szakemberhiány

A pánikbetegség, a magány, az, hogy nem egyedül van, hanem a magány és nem tudja a kettő közötti különbséget. És hát ez közöttünk, felnőttek közöttünk is, de a gyerekeknél teljesen. És a depresszió az nagyon nagy. És én azt gondolom, és látom is, hogy nagyon hamar kiutat, azt valamilyen szerhasználatba, lehet, hogy az csak egy alkohol, de nagyon hamar és nagyon korán kerülnek kapcsolatba, és teljesen mindegy, hogy milyen iskolába járnak. (SZCS2)

Nagyon kevés pszichológusra jut az a sok-sok eset, meg a családsegítők próbálják ellátni. De hogy azon felül a családterápia az sehol sincs igazán biztosítva. (SZCS2)

Bármennyire okosak, szépek, fiatalok és hatékonyak vagyunk, még kell szakember. Annyit kell tudnod, hogy a XV. és a IV. kerületnek közel húszezer gyereke van, tehát 20 000 kiskorúja, akikre egy darab matuzsálem korú pszichiáter jut, egy szintén 80 pluszos klinikai szakpszichológussal. Ők ketten látják el Újpest és a XV. kerület összes olyan gyermekét, akinél bármilyen vonatkozásban a pszichiátriai érintettség felmerül. (SZCS1)

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK: INTEGRÁCIÓ

- Bevándorló háttérű gyerekek, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok mint speciális célcsoport

Nem biztos, hogy tudnak egymásról, hogy milyen sokan laknak itt, mondjuk vietnamiak, hogy valamennyire magányosnak érezhetik itt magukat, akár a szülők is. Szóval, hogyha itt lenne valamilyen olyan alkalom, vagy igen, egy ilyen kontakt ember, aki őket összeköti, akkor egymástól is tudnak segítséget kérni. (...)

*Egyedül vannak a gyerekek, és ott nincs ez a lelki, szerintem gondviselés a gyerekekkel kapcsolatban.
(SZCS2)*

Van kettő családok átmeneti otthona a kerületben, van egy gyermekotthon a kerületben. Ezek a gyerekek is megjelennek az intézményekben. Egyébként szerintem ezt is meg lehetne célozni, hogy őket hogy lehet segíteni, mert azért az látszik, hogy nem biztos, hogy ez az intézmény, ahonnan jön, az tudja biztosítani azt, hogy mondjuk az ő integrációja meg legyen segítve. (SZCS2)

SZERHASZNÁLAT

- a különféle nikotinhoz kötődő függőségek (dohányzás, snüssz , poco stb.) erőteljesen jelen vannak az iskolai hétköznapiakban
- ezek a szokások nem feltétlenül belső szükségletekből erednek, hanem csoportnyomásból, amely a „menőséghez” való tartozás vágyából fakad

*nem is azért szívják, mondjuk, mert nem tudom, nagyon stresszesek, meg nem tudom. Nem is arra vannak ráfókuszálva, hogy mondjuk, a nikotin mit okoz bennük, nem is erre figyelnek. Csak hogy mindenki ezt csinálja, akkor én is elkezdem. [...] Meg a WC, az igazából az egy dohányzó.
(FCS4, férfi)*

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK: SZERHASZNÁLAT

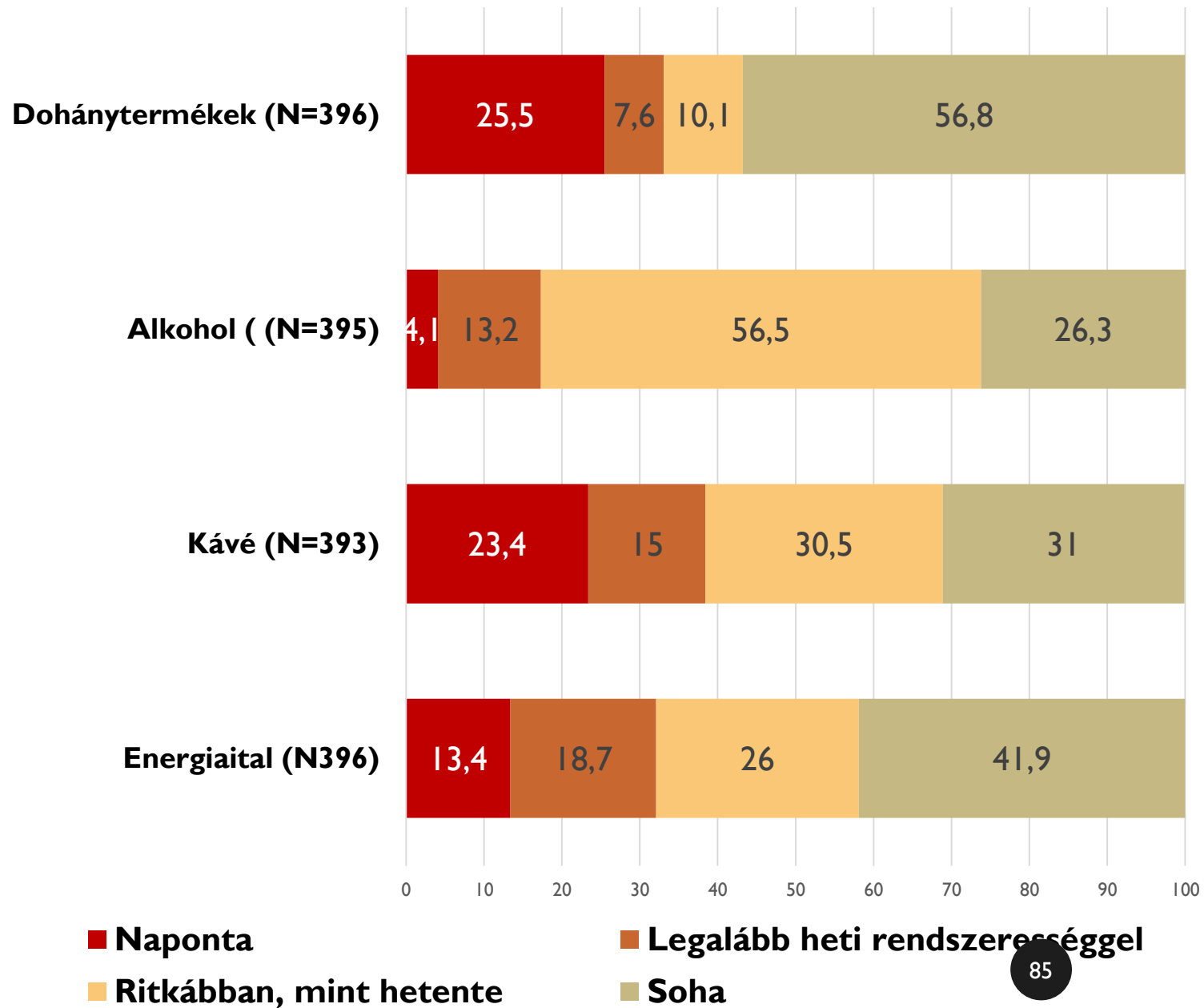
- Jellemző probléma, de talán visszaszorulóban

Ez a tesi-öltözőkben, mosdókban így terjed, hogy kinél van, meg hogy van. És akkor például nem tudom, nekem van olyan hetedikesem, aki mondja, hogy a Kikötő előtt megvan, akik kisebbek, akkor ők pocóznak, a nagyobbak cigiznek, és akkor a még annál nagyobbak meg különböző beáztatott, herbálos dolgokat szívnak. Szóval így korosztályonként elválik, hogy ki mivel tölti a szabadidejét. (SZCS2)

Én az idősebb kamaszoknál látok keményebb drogokat is, a fiatalabbak hál' Istennek mintha kevés, szóval náluk maximum a fű. És az alkohol az, ami amúgy mindenkinél kicsit mintha csökkenne. (SZCS2)

FOGYASZTÁSI SZOKÁSOK

Fogyasztási szokások

BIZONYTALAN JÖVŐ

- „Kapunyitási pánik” diskurzusa

Én még a saját korosztályunkra kitérve a kapunyitási pánikot mondanám, és annak a kezelését, tehát hogy nagyon sokat van szó például a kapuzárási pánikról, 40 x-es korban, viszont a kapunyitási pánik, ami minket érint, arra szerintem nagyon-nagyon kevés információt is kapunk, meg segítséget igazából. (FCS1, nő, 18 éves)

- Az államilag finanszírozott képzéshez kapcsolódó mobilitási korlátozás (röghöz kötés), amely nem csak gátja lehet a külföldi munkavállalásnak, hanem szimbolikus korlátot is jelenthet: azt az érzést keltik, hogy visszatartják őket a saját jövőjük megvalósításától.

Szerintem itt nagyon sok fiatalnak most a jövője a legnagyobb probléma, hogy tényleg az egyetem. Meg az, hogyha államilag támogatott egyetemre [sic!] megy, akkor nem mehet ki utána külföldre ez az elhelyezkedés. (FCS4, nő)

SZAKÉRTŐI PERSPEKTÍVÁK: SZEXUÁLIS NEVELÉS

- A szexedukáció fontosságát az első csoport konszenzuálisan kiemelte

most már egy nagyobb számban a kortársak közötti szexuális zaklatások, molesztálások, erőszakok fordulnak elő. Úgyhogy én most ez ebben dolgozunk, és amíg meg nem tiltják, addig benne vagyunk, hogy hívunk erre szakembereket. De néha azt érzem, hogy ez ilyen teljesen szélmalomharc. (SZCSI)

nekem, ami így hiányzik, és egyébként szerintem a felnőtteket kéne erre így edukálni, a pedagógusokat, meg minden, az, hogy beszélni a szexről egyáltalán. (SZCSI)

Az ifjúság problémái 2016, fókuszcsoportos beszélgetés

- A problématérképben kiemelt helyen jelenik meg az iskolai túlterheltség
- Az alkohol- dohány- és egyéb drog fogyasztás a fiatalok percepciója szerint is általános és problematikus. Emellett problémaként a társas beilleszkedéssel kapcsolatos elemek jelentek meg.

„Mindenholt már ilyen folyamatosan már, mindenhol hozzá lehet jutni, zöldségesbe, bárhol. Nagyon durva de kérdeztem az egyik osztálytársam, hogy figyelj már hogy te ezt hogy? Hogy jössz hozzá. Hát azt mondja zöldségesbe. És a zöldségesbe.”

- Tipikusan a helyi fiatalok problémájaként jelent meg az egyik tanulói csoportban a fiatalokkal szemben ellenséges lakókörnyezet.

„amikor lementünk az ifjúsági házba is, napi szinten jött a feljelentés, hogy kint vagyunk az utcán beszélgetünk”

ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A LEGFŐBB TANULSÁGOK

- Jelentős probléma az iskolai túlterheltség, kevés a szabadidő, ami passzív időtöltésre ösztönöz. A sport népszerű, de kevesen kapcsolódnak be szervezett közösségi programokba.
- A kerületi (biztonságos és elérhető) szórakozási lehetőségek erősen korlátozottak.
- A közösségi média jelentős, de sokszor passzív szerepet tölt be a fiatalok életében, túlhasználatot, frusztrációt eredményezve.
- DE: sok fiatalban van igény a tudatosabb digitális eszköz-használatra, és népszerű az olvasás.
- Sokan dohányoznak rendszeresen, és elterjedt a kávé és energital-fogyasztás. A szakemberek szerint illegális szerek használata is megfigyelhető idősebb kamaszoknál – a fiatalabbaknál a szerhasználat szerintük kevésbé jellemző
- Komoly probléma a mentális egészséghez kapcsolódó stigmatizáció, a szakemberek hiánya, illetve a zaklatás (kortárs és tanári oldalról egyaránt).

SWOT ANALIZIS

Erősségek, 2016

- Pozitív attitűdök a kerület felé
- A kerületi fiatalság pozitív(abb) megítélése
- A kerület pozitívabb megítélése Budapest egészéhez képest
- Erős kötődés, identitás a lakóhelyhez
- A szakemberek szükségessége, pozitív megítélése a megkérdezettek körében
- Intézményi ellátottsággal, alkalmasságával és felszereltségével – pár kivételtől eltekintve – relatív magas elégedettséget tapasztaltunk

Erősségek, 2025

- A Pólus Center kiemelt jelentősége a szabadidőtöltésben
- Sportpályák jó elérhetősége, a sport fontos szerepe
- Az olvasás megítélése nagyon pozitív
- A Csokonai Rendezvényház ismertsége magas
- A GYIÖK a hozzá kötődő fiatalok számára fontos közösségi és információs tér
- Viszonylag sok fiatal mentális egészsége megfelelőnek tűnik
- A család és a baráti kör erős lelki támasz sokak számára
- Kevés fiatal számolt be bullyingról
- A képviselők többsége nyitott a fiatalok bevonására

SWOT ANALIZIS

Gyengeségek, 2016

- Az iskolák nagyon negatív megítélése
- Alacsony érdekérvényesítőkézség-percepció
- A kerületi rendezvények iránti alacsony érdeklődés – fiatalok körében még súlyosabb ez az álláspont
- A tanulóknak összesen 13,5 százaléka tartja teljes mértékben megfelelőnek a könnyűzenei koncertek számára alkalmas koncertterek számát a kerületben
- A szórakozási lehetőségeket viszonylag alacsony szinten érzékelik a fiatalok kerületi szinten

Gyengeségek, 2025

- Viszonylag alacsony elemszám, az állami iskolák kimaradtak
- A kerületi szórakozási lehetőségekkel való elégedettség nagyon alacsony
- A fiataloknak szóló közösségi helyek ismertsége alacsony
- Kevés fiatal érnek el az önkormányzati rendezvények
- A helyi közügyek iránti érdeklődés alacsony
- Magas a dohányzó fiatalok aránya, a szerhasználat problémának tűnik
- Erős iskolai leterheltség, ami szabadidőt és mentális egészséget is érint
- A GYIÖK zártságának percepciója
- A Kikötő többek számára negatív jelentéssel bír
- Sok fiatal jellemző a bizonytalanságérzet, generációs konfliktusokkal
- A környezetvédelmi intézkedések láthatósága alacsony
- A mentális egészség témája még mindig stigmatizált, különösen fiúknál
- Alacsony a bizalom a szakemberek felé

SWOT ANALIZIS

Lehetőségek, 2016

- A döntéshozásba való beleszólás területén a kerületi értékek (ha alacsonyok is általában véve), magasabbak, mint budapesti szinten
- A szervezett ifjúságban van vágy és kapacitás a közösségi élet szervezésére, ezt azonban mindenképpen a szélesebb körök számára is vonzóvá kell tenni
- Az ifjúsági iroda létét a megkérdezettek fontosnak vélik
- Az ifjúság számára kialakítható helyi támogatása
- A szórakozási lehetőségek megteremtését támogatják a megkérdezettek (még az idősebb korosztály is)
- A diverzitásban rejlő erőforrások kihasználása

Lehetőségek, 2025

- Nagy az igény több/jobb szabadidős, szórakozási lehetőségekre
- A fiatalok még erősebb bevonása a közéletbe
- Nagy az igény sportolási lehetőségekre
- Sok fiatal maga is érzi a túlzott telefonhasználat problémáját
- Közösségi terek ismertebbé és vonzóbbá tétele
- Környezetvédelem fontosságát kevesen kérdőjelezi meg
- Környezetvédelmi intézkedések láthatóbbá tétele, fiatalok bevonása
- Lakhatás támogatása, közösségi terek fejlesztése

SWOT ANALIZIS

Veszélyek 2016

- Csökkenő létszámú lakosság
- A fiatalok elhagyják egy időre a kerületet
- Az érintett kört nem érik el az intézkedések
- Relatív magas arányú a vidékről bejáró tanulók aránya, esetlegesen probléma lehet a közlekedés szempontjából
- Az ifjúsági iroda nem fogja teljesíteni az elvárt feladatát
- Az ifjúsági iroda esetleges rossz elhelyezése
- A civil szerveződés adminisztratív korlátai
- A segítő szakemberek motivációja, fizetése

Veszélyek, 2025

- A nem helyi fiatalok kiesnek a szolgáltatásokból
- Iskolai leterheltség miatt nehéz elérni a fiatalokat szabadidőben
- A lányok jobban kitettek a bullyingnak (fiúkat is érinti)
- Akik nem a kerületi oktatási intézményeket látogatják, azoknak a véleményét nem ismerjük
- Akik a kerületi KLIK által felügyelt oktatási intézményeket látogatják, azoknak a véleményét nem ismerjük

KÖSZÖNJÜK A FIGYELMET!
ÉS A TÜRELMET 😊!

SÖVEGJÁRTÓ VIRÁG&
DR BAUER BÉLA

bauerbela@gmail.com

virag.ovegjarto@gmail.com